

Erasmus+

Eurooppalainen osallisuuskompassi
Osa 2
Työkalupakki koulun yhteisöllisten
prosessien tueksi

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	3
<i>Työkalupakin kohderyhmät</i>	
<i>Osallistavien prosessien fasilitointi</i>	
<i>Työkalun määritelmä</i>	
<i>Resurssin määritelmä</i>	
<i>Työkalupakin käyttö</i>	
2. Kunkin osallisuuskompassin prosessin työkalujen ja resurssien yleiskatsaus.....	8
3. Osallisuuskompassi-prosessin eri vaiheiden työkalut ja resurssit.....	16
3.1. Koordinaatioryhmä	16
3.2. Arvojen luominen	23
3.3. Suunnat.....	31
3.4. Esteet.....	45
3.5. Resurssit.....	49
3.6. Valitut polut	60
3.7. Käyttöönotto	64
3.8. Prosessiarviointi	79
3.9. Arvojen tarkistus	85

1. Johdanto

Eurooppalainen osallisuuskompassi, sen yleistavoite ja konteksti esitellään tausta-asiakirjassa. Johtajana työskentelyä osallisuuskompassin käytön yhteydessä on kuvattu johtajan oppaassa. Tämä dokumentti on Eurooppalaisen osallisuuskompassin työkalupakki, joka sisältää kattavan valikoiman työkaluja, jotka auttavat johtoa tai sisäisiä ja ulkoisia konsultteja fasilitoimaan Eurooppalaisen osallisuuskompassin käyttöä paikallisissa kouluissa ja/tai oppilaitoksissa.

Kuten johdon dokumentissa (sivulla 7) on mainittu, suositellaan, että koulun johto toimii yhdessä ulkoisen fasilitoijan kanssa soveltaessaan Eurooppalaista osallisuuskompassia paikallisessa koulussaan. Näin ei tietenkään ole pakko toimia, mutta monista koulujen muutosprosesseista kerättyjen tietojen valossa SPISEY-yhteistyökumppanit ovat havainneet, että tulokset ovat parempia, kun strategisessa muutosprosessissa on mukana ulkoinen fasilitoija. Tähän on monia syitä, joihin kuuluvat mm. seuraavat:

- 1) Johtaja on osa koulun kulttuuria, jolloin on riskinä, että hän ei joko näe kriittisiä tekijöitä tai hänellä on vaikeuksia saada aikaan muutosta johtuen sekä johdon puolen että sidosryhmien puolen puolueellisista käsityksistä.
- 2) Jos henkilökunnan jäsen tai ryhmä henkilökunnan jäseniä nimitetään fasilitoijiksi, he saattavat jäädä kahden "leirin" väliin, jolloin saattaa puhjeta sisäisiä erimielisyyksiä toimintatavoista.
- 3) Ulkoinen fasilitoija ei ole osa koulun toimintakulttuuria, ja hän näkee asiat puolueettomasti ulkopuolisin silmin.
- 4) Ulkoinen fasilitoija voi esittää ennakkoluulottomasti vaikeitakin kysymyksiä.
- 5) On erittäin tärkeää, että käytettävissä on riittävästi aikaa päätösten ja toimenpiteiden seurantaan, eikä henkilökunnalla useinkaan ole aikaa tähän. Heidän ensisijainen työnsä on opettaminen, jolloin fasilitointi on ylimääräinen tehtävä. Tällöin osallisuuskompassin soveltaminen ei ehkä etene, ellei seuranta tehdä riittävän tehokkaasti.
- 6) Johtajan on helpompi kuvailla käytännön tehtävää sopimussuhteessa olevalle ulkoiselle fasilitoijalle ja katsoa hänen olevan vastuussa prosessista sopimuksessa määritellyllä tavalla.
- 7) Ja viimeiseksi kenties kaikkein tärkein syy: Kun käytetään ulkopuolista fasilitoijaa, johto vapautuu prosessin mahdollistamisen vastuusta ja voi keskittyä itse asiaan: käyttöönottoon ja osallistaviin käytäntöihin. Tämä ulkopuolisen fasilitoijan käyttö siis mahdollistaa vastuun jakautumisen, jolloin hallinnolle vapautuu tilaa sitoutua prosessiin.

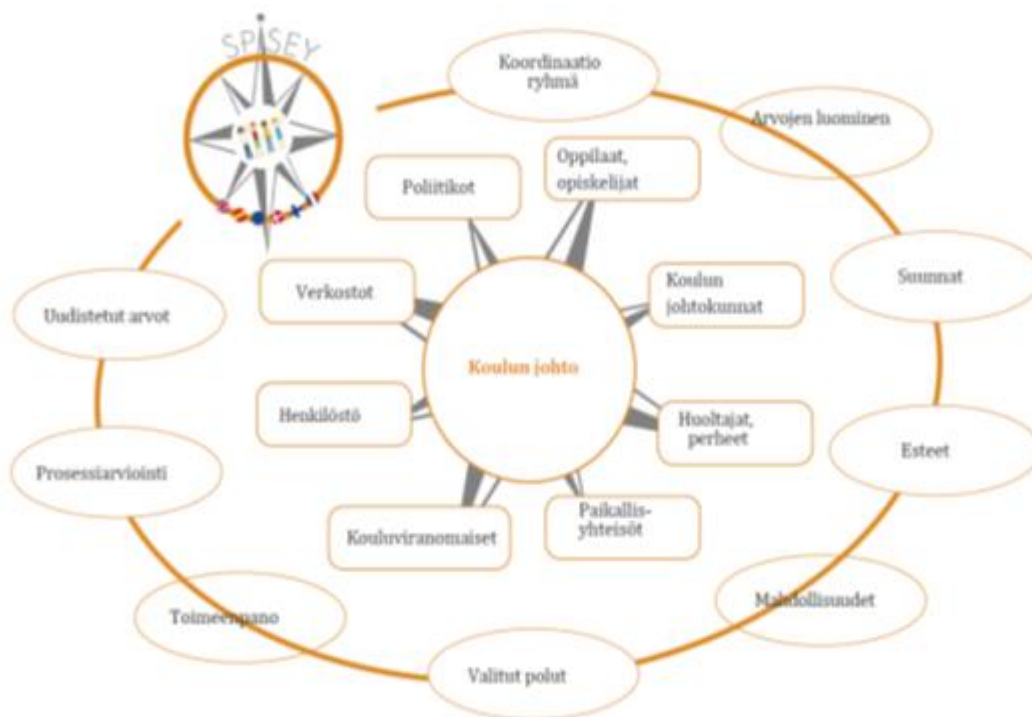
Työkalupakki-dokumenttia voidaan käyttää prosessin alussa, jotta käyttöönottoprosessia voidaan suunnitella koordinaatioryhmän, koulun johdon ja ulkoisen fasilitoijan kanssa.

Työkalupakin valmistelu

Kuten edellä on todettu, tämä dokumentti on osa usean dokumentin kokonaisuutta, jotka yhdessä muodostavat Eurooppalaisen osallisuuskompassin. Kaikki dokumentit ja toimintaa tukeva verkkoalusta (www.spisey-project.eu) on suunniteltu SPISEY-projektin puitteissa. Yhteistyökumppanit viidestä Euroopan maasta (DK, FI, UK, FR ja ES) ovat yhdistäneet tietonsa ja resurssinsa kehittääkseen kompassin ja tämän työkalupakin. Kaikilla yhteistyökumppaneilla on runsaasti kokemusta koulujen kanssa työskentelystä (koulunjohtajat ja opettajat), ja he ovat auttaneet kouluja kehittämään ja ottamaan käyttöön erilaisia toimenpiteitä ja strategisia muutosprosesseja jo vuosien ajan. Työkalupakki on konkreettinen eurooppalainen tulos heidän kootusta kokemuksestaan.

Työkalupakki on valmisteltu siten, että se noudattaa Eurooppalaisen osallisuuskompassin prosessitoimia ulkoympyrällä. Jokaisen prosessitoimen osalta esitellään useita konkreettisia fasilitointityökaluja, joihin kuuluu lyhyt prosessin kuvaus ja linkkejä työkalun lisätietoihin niitä tarvitseville.

Kuva 1: Eurooppalainen osallisuuskompassi

Kohderyhmä ja fasilitoijan rooli [1]

Työkalupakki-dokumentin kohderyhmänä ovat koordinaatioryhmä ja koulun johto. He voivat käyttää tätä dokumenttia yhdessä sisäisen tai ulkoisen fasilitoijan kanssa suunnitellakseen ja päättääkseen siitä, kuinka Eurooppalaisen inklusiokompassin käyttöönotto konkreettisesti tapahtuu koulussa.

Tässä yhteydessä fasilitoijalla tai fasilitoijilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka osallistuvat toimintaan prosessin helpottamiseksi. Yksi tai useampi neutraali henkilö, jotka hallinnoivat keskusteluja ja dialogeja kannustaen kaikkia osallistujia ottamaan osaa jollakin tavoin ja keskittymään tehtävään, lisäten näin koko tiimin kollektiivista arvoa. ERASMUS + -projektissa "Co-creating Welfare" on määritelty kuusi tärkeää fasilitoijan toimintavaihetta seuraavasti:

1) Prosessin toimintaohjelman valmistelu ja suunnittelu etukäteen

Valmistele työskentelyä etukäteen huomioiden kysymykset "kuka", "mitä", "miksi" ja "missä" päättääksesi "kuinka" tapaaminen järjestetään.

2) Kunkin prosessitoimen tavoitteiden selventäminen sekä kuhunkin toimeen käytettävän ajan arvioiminen

Varmistetaan, että kaikki osallistujat ymmärtävät toiminnan tavoitteen ja ovat siitä samaa mieltä.

3) Yhteisön sääntöjen yhteinen laatiminen, jotta vuorovaikutus tapahtuisi asianmukaisesti prosessin edellyttämien toimien aikana

Sovitaan siitä, mikä yhteistyössä on sallittua ja mikä ei.

4) Keskustelun pitäminen eloisana

Varmistetaan, että kaikkia osallistujia kuullaan ja kaikki osallistuvat keskusteluun.

5) Toiminnan ajallisen keston valvominen

Varmistetaan, että kaikissa toiminnoissa ja keskusteluissa on aikaraja. Ajat eivät saa olla liian pitkiä eivätkä liian lyhyitä. Prosessi pitäisi pitää liikkeellä, mutta samaan aikaan ryhmä tarvitsee aikaa aiheen käsittelyyn.

6) Prosessitoiminta päätetään ja tulevat toimenpiteet uudistetaan.

Tehdään tapaamisesta yhteenveto ja varmistetaan, että osallistujat ymmärtävät ja ymmärtävät tapaamisen tai toiminnan tuloksen.

Työkalun määritelmä ja työkalupakin käyttö

Kuten aiemmin mainittiin, tämä dokumentti sisältää kattavan valikoiman työkaluja. Niitä voidaan käyttää fasilitoimaan prosessia, jossa Eurooppalaisen osallisuuskompassin kanssa työskennellään käytännön tasolla.

"Työkalu"-termillä tarkoitetaan tässä yhteydessä prosessia, jota voidaan käyttää tietyn toimenpiteen, keskustelun, yhteistyön tai dialogin fasilitoimiseksi ja elävöittämiseksi koulussa. Tämä ruokkii innovaatiota, muutosta ja kehitystä.

SPISEY-työkalupakkiin kerätyt työkalut on kaikki esitelty SPISEY-yhteistyökumppanin toimesta. Tiedot perustuvat heidän pitkäaikaiseen kokemukseensa tutkijoina ja fasilitoijina koulujen ja muiden organisaatioiden muutosprosesseissa.

Kaikki nämä työkalut ovat geneerisiä, joten ne pitää mukauttaa kontekstin mukaan käytettäväksi. Yhdessä verkkoalustan hyvien toimintatapaesimerkkien kanssa ne inspiroivat sinua käyttämään työkaluja ja miettimään kuinka ne parhaiten toimisivat käsillä olevassa kontekstissa ja sidosryhmien kanssa.

Toivotamme onnea Eurooppalaisen osallisuuskompassin käyttöönottoon!

[1] Inspiraatiota ERASMUS + -projektista "Co-creating Welfare" www.ccw-project.eu
Koulutusmateriaalin sivu 23

2. Jokaisen inklusiokompassin prosessitoimen työkalujen ja resurssien yleiskatsaus

Tässä osiossa on listattu kaikki työkalupakin sisältämät työkalut, jotta näet nopeasti ja kattavasti koko työkalupakin sisällön.

Jokaiselle osallisuuskompassin prosessitoimelle on ilmoitettu työkalujen nimet, pääasialliset tavoitteet sekä avainsanat, jotka kuvaavat kutakin työkalua. Kunkin työkalun kolme ominaisuutta palvelevat kolmea tarkoitusta: a) tukevat koko SPISEY-työkalupakin tutkimista, b) auttavat käyttäjiä saamaan alustavan käsityksen kustakin työkalusta, c) helpottavat ryhmän keskustelua ja ryhmän päätöstä siitä, mikä työkalu sopii parhaiten osallisuustyöhön tietyssä koulun kontekstissa ja tiettyinä osallisuuskompassin käytön hetkenä.

KOORDINAATIORYHMÄN MUODOSTAMINEN				
	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K A L U T	Voimavarojen yhdistäminen	Keskustelkaa kompetensseista, joita jokaisella koordinaatioryhmän jäsenellä on koulun inklusion edistämiseksi	Koordinaatioryhmä, tiimin muodostaminen	
	Dataseinä	Menetelmä, jolla saadaan yleiskuva ja ymmärrys erilaisista visuaalisista tiedoista, ja havaitaan suhteita, malleja ja hierarkioita, joita ei muuten ole helppo huomata nopeasti.	Tietojen jakaminen, yleiskatsaus tiedoista	
	Tieto- ja erityisosaamiskartta	Tutustuttaa kunkin ryhmän jäsenen erilaisiin kokemuksiin ja osaamisalueisiin.	Henkilökohtaiset tiedot, henkilökohtaiset taidot, henkilökohtainen kokemus	
	Tiimin säännöt	Menetelmä, jonka avulla voidaan sopia projektin tai tiimityöskentelyn aikana noudatettavista yhteistyötä tai käyttäytymistä koskevista säännöistä.	Sopimus, säännöt, käytös	
R E S U R S S I T	Kirja (espanjaksi): "Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva. Desarrollando el aprendizaje y la participación en las escuelas"	Tässä esitetään suuntaviivoja koordinaatioryhmän muodostamiseksi ja kerrotaan, mitkä avainhenkilöt koordinaatioryhmän jäseniksi tulisi ottaa ja mistä syistä.	Opetusyhteisön tuntemus, koulun suunnittelu, arviointi	

ARVOJEN LUOMINEN				
	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K A L U T	Kristallipallo	Sopiminen yhteisistä inklusiivisista arvoista, joita edistetään ja työstetään seuraavissa osallisuuskompassin komponenteissa	Yhteiset arvot, pohdinta	
	Jos olisit	Luodaan yhteinen mielipide tietystä osallistavan kasvatuksen arvosta ajattelemalla asiaa oppilaan näkökulmasta.	Oppilaiden näkökulma, osallistavan kasvatuksen arvot	
	Odotukset	Kaikkien projektissa mukana olevien sidosryhmien toiveiden ja odotusten ilmaiseminen sekä väärinkäsitysten välttäminen yhteisten tavoitteiden luomiseksi.	Odotukset, yhteiset päämäärät, yhteistyö	
	Mielen järjestäytyminen – piirtäminen prosessityökaluna	Luodaan sidosryhmille yhteinen perusta identiteetin, tärkeimmän mission ja toimintakehyksen ymmärtämiseksi.	Yhteistyö, yhteinen näkemys	
R E S U R S S I T	Kirja (englanniksi): "Indicators of Inclusive Schools"	Kirjassa on koordinaatioryhmän jäsenille tarkoitettuja indikaattoreita osallistavan kasvatuksen arvojen ja periaatteiden vakiinnuttamista varten kouluissa.	Osallistavan kasvatuksen arvot, periaatteet, menestyksen tukeminen, oppimisympäristö	

PÄÄTÖS TULEVASTA SUUNNASTA				
	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K A	Analyysikaaviot	Laaditaan kriteerit tutkimusanalyysien pohjalta ja selvitetään, mikä on projektin kannalta olennaista.	Tietojen kartoittaminen, analyttiset kriteerit, keskustelu	

L U T	Aivoriihi	Auttaa muodostamaan nopeasti useita ideoita muiden ihmisten kanssa.	Ideoiden tuottaminen, henkilökohtainen motivaatio, säännöt	
	Esiselvitys	Sidosryhmien tavoitetta koskevien vaihtoehtojen, ideoiden tai mahdollisten ratkaisujen arviointi. Annetaan kaikille mahdollisuus selittää ja argumentoida preferenssejään ennen yhteisen ja tietoihin perustuvan valinnan tekemistä.	Mahdollisuus perusteluihin, argumentointi, kuvaus	
	Katkeraa ja suloista	Harkitaan, mitkä ovat parhaat noudatettavat vaiheet osallisuuskompassin aikaisemmissa komponenteissa valittujen osallistavan kasvatuksen arvojen käyttöönottoa varten.	Ideoiden tuottaminen, parhaan idean kuvittelu, sopiminen	
	Kolme kierrosta	Luodaan yhteisymmärrys kehityssuunnista tietyn osallistavan kasvatuksen arvon edistämiseksi koulussa.	Idean analysoiminen ja määrittely, idean tarkentaminen, sopiminen	
	Tärkeimmät toimenpiteet suoritustason nostamiseksi	Näyttöön perustuvaa tietoa tärkeimmistä aiheista ja konkreettisia toimenpiteitä, jotka tukevat osallistavan koulukulttuurin kehitystä.	Ohjeistus, näyttöön perustuva tieto	
	Learning Café.	Auttaa osallistujia aktivoitumaan ja rikastuttaa heidän ajatuksiaan. Lisäksi voi tuottaa keskustelua, josta voi syntyä ideoita.	Päätöksenteko, suuntien harkitseminen, yhteistyö	
	Prosessinuoli	Luodaan yhteinen yleiskuva tehtävästä / tiimin tehtäväportfoliosta ja yhdistetään tehtävä/projekti koko tiimin/organisaation strategiseen kehitysnäkymään.	Päätöksenteko	
	RE S U	ILFE Toolkit – Embracing Diversity: Toolkit for Creating	Tämän kirjan avulla koordinaatioryhmän jäsenet oppivat, mikä	Parhaan suunnan harkitseminen, kuvaus, keskustelu

RS SI T	Inclusive, Learning-Friendly Environments (englanniksi) Kirja 1: Becoming an Inclusive, Learning-Friendly Environment	osallistava oppimisympäristö on ja kuinka heidän kouluunsa voidaan luoda sellainen.		
	https://www.cnesco.fr/fr/publications/ (ranskaksi) http://www.cnesco.fr/fr/inegalites-sociales/ http://www.cnesco.fr/fr/dossier-handicap/	Arvioidaan, analysoidaan ja tuetaan koulun käytäntöjä, järjestelmiä ja toimintatapoja. Tavoitteena on parantaa ranskalaisen ja muun maalaisten koulujärjestelmien tuntemusta, jotta voidaan saada aikaan dynaaminen muutos ranskalaisessa koulujärjestelmässä.	Ranskalaisten koulujen diagnosointi, päätöksentekijä	

PULMIEN JA ESTEIDEN TUTKIMINEN				
	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K A L U T	Toimi päinvastoin	Tämän työkalun avulla voit tarkastella työskentelytapojasi ja miettiä uusia aiheita (eräänlainen käännteinen aivoriihi).	Itsetuntemus, kehittäminen	
	Luovat rajoitukset	Muunnetaan rajoitukset inspiroivaksi viitekehyyksi.	Ratkaisujen luominen, arviointi	
	Avainkysymykset	Harkitaan ja analysoidaan mahdollisia esteitä, joita saattaa ilmetä, kun tiettyä arvoa koskevia ohjeita ja toimenpiteitä otetaan käyttöön.	Analyysi, sopimus	
	Motivaatiokysely – epävarmuuden käsittely	Muutoksen tuomien etujen ja haittojen tunnistaminen. Tällä menetelmällä voidaan vahvistaa toimijoiden sisäistä motivaatiota, selkiyttää muutoksen aiheuttamaa epävarmuutta ja suunnitella tulevia toimenpiteitä.	Prosessin ohjaaminen, tulevien toimenpiteiden suunnittelu	

RESURSSIT	ILFE Toolkit – Embracing Diversity: Toolkit for Creating Inclusive, Learning-Friendly Environments (englanniksi) Kirja 3: Getting All Children In School and Learning	Tietoa pääasiallisista esteistä, jotka estävät lapsia tulemasta kouluun tai saavat heidät jättämään koulun kesken, sekä tavoista joilla näitä esteitä voitaisiin vähentää tai poistaa.	Vaikeuksien tiedostaminen, kuvaus, keskustelu	

KÄYTÖSSÄ OLEVIA JA PUUTTAVIA RESURSSIA SELVITTÄMINEN

	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
TYÖKALUT	Työpöytä tutkimus	Päästään nopeasti käsiksi suureen määrään tietoa, jotta haasteita ymmärretään paremmin projektin alussa.	Tutkimus, haasteet, uudet näkökulmat, tehtäväluettelo	
	Monet näkökulmat	Kerätään ideoita, mielipiteitä ja oivalluksia erilaisilta ihmisryhmiltä, joilla on kokemusta tai asiantuntemusta tietystä aiheesta tai haasteesta	Ideoiden tuottaminen, kokeneet ihmiset	
	Ideapuu	Soveltuu osallistujien resurssi-ideoiden visualisointiin ja järjestämiseen aivoriihen aikana.	Ideoiden organisointi, visuaalinen ajattelu	
	Tarkistuslista	Tiedetään, mitä saatavilla olevia resursseja osallistavan kasvatuksen arvojen onnistuneeseen käyttöönottoon tarvitaan.	Aivoriihi, tarpeet	
RESURSSIT	Kirja: "R. Flecha (ed.). Successful educational actions for inclusion and social cohesion in Europe". Berlin (2015).	Aconseguir l'èxit educatiu a través de la cohesió social de tot l'alumnat en els diferents països europeus, amb la col·laboració de diferents stakeholders i de diferents recursos de la comunitat educativa.	Recursos comunitaris; Cohesió social; Apenentatge col·laboratiu; Inclusió	
	Resources on inclusion in education (englanniksi)	Sisältää kaikki lausunnot, käytännöt ja ohjeet ja myös työkaluja ja työkalusarjoja ja muita resursseja.	Havaintotaulukot, kokemukset	

VALITUISTA POLUISTA PÄÄTTÄMINEN

	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K A L U T	Toimintasuunnitelma	Saavutetaan yhteisymmärrys siitä, mitä ollaan tekemässä ja mitä tavoitellaan.	Visuaalinen ajattelu, toimintasuunnitelma	
	Tarkempi katsaus	Määritetään konkreettiset toimintavaihteet käyttöönottoprosessia varten.	Työnjako, toimintasuunnitelma	
KÄYTTÖÖNOTTO				
R E S U R S S I T	Kirja: "UNESCO (2013) "Promoting Inclusive Teacher Education - Methodology"	Promoure an inclusive teaching methodology en l'Educació Inclusiva.	Metodologies d'ensenyament inclusiu; Oppilaskeskeinen oppiminen	

KÄYTTÖÖNOTTO				
	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K A L U T	Sidosryhmien kartoitus	Luodaan kartta resursseista, jotta lasten tarpeisiin voidaan vastata.	Ratkaisujen löytäminen, taitojen tunnistaminen, uusien yhteistyökumppaneiden löytäminen	
	Kulttuurin kartoitus	Visualisoidaan koulun kulttuuri, johon vaikuttavat arvot, normit, ilmapiiri jne. Sen avulla on helppo tutkia tietoja (esim. mahdollistajia ja riskejä), jotka ovat olennaisia kaikkien muutosaloitteiden osalta.	Visuaalinen ajattelu, koulun kulttuurien tunnistaminen, harkinta	
	Kotterin kahdeksanvaiheinen muutosmalli	Kirjassa kuvataan systemaattinen ja tehokas tapa muutoksen käyttöönottamiseksi organisaatiossa.	Muutosten käyttöönotto	
	Maailman katsominen toisen henkilön silmin	Opitaan lukemaan kulttuurin logiikkaa		

		(merkitys- ja representaatiojärjestelmiä) tiettyjen alkuperäiskansojen osalta suhteessa kansainvälisen kehityksen agendaan (esim. kehitystyö, köyhyyden poistaminen, yhdenvertaisuus, koulutus jne.).		
	Tilanteen rekonstruointi	Refinar la planificació de la implementació i regular i millorar la implementació.	Visuaalinen ajattelu, tarinankerronta	

R E S U R S S I T	Kirja: "Empowering students for just societies. A handbook for secondary school teachers"	Promoure una educació més inclusiva, a partir d'una selecció de teaching activities and resources to implement inclusive actions dins i fora de l'aula.	Procés d'avaluació; Oportunitats per a tothom; Visió constructiva; Pedagogia inclusiva	
	Cap-ecole-inclusive, Reseau Canopé (ranskaksi)	Itseopiskelusivusto opettajille osallistavan kouluun ja vammaisuuteen liittyvissä kysymyksissä.	Työhön liittyvät pulmat, havaintotaulukot, arviointitaulukot, harjoitusmoduulit, käytäntöjen mukauttaminen	
	Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus	Opitaan ymmärtämään sosiaalisen osallisuuden kontekstia.	Osallistavan opetuksen indikaattorit, hyvät käytännöt	
	Kotterin kahdeksan askelta	Koulun organisaation näkökulmien ja työskentelytapojen muutos ja kenties vastustuksen voittaminen.		
	Toisen henkilön silmin	Harkitaan, kuinka voitaisiin mahdollistaa koko koulun keskustelu erilaisuudesta kouluyhteisössä.	Opitusta pois oppiminen, kuuntelemaan oppiminen, oppimaan oppiminen, soveltamisen oppiminen	

PROSESSIARVIOINTI				
	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K	Menestyskriteeritaulukko	Ryhmätyöskentelyn ohjaaminen ja prosessin ja lopputuloksen arviointi.	Ideoiden tuottaminen, ideoiden arviointi	

A L U T	Helikopterinäkymä	Aconseguir una visió general de com ha anat la implementació per adequar-se millor a les necessitats de les accions inclusives.	Arviointiprosessi, sidosryhmien arviointi	
	Tuomaristo	Harkitaan uusia näkökulmia ja mainitaan mahdolliset yhteensopimattomuudet, joita voi ilmetä inklusiivisen toimen käyttöönotossa.	Avaintoimenpiteiden arviointi, yhteinen harkinta, kuusi ajatteluhattua	
R E S U R S S I T	Verkkosivusto (katalaaniksi)	Ajudar a detectar les dificultats tan bon punt es produeixen, esbrinar-ne les causes i prendre les mesures necessàries a fi que l'alumnat pugui continuar amb èxit el seu procés d'aprenentatge.	Osallistavat arviointivihjeet, Identificar necessitats individuals	

ARVOJEN TARKISTUSPROSESSI				
	NIMI	TAVOITE	AVAINSANAT	Sivu
T Y Ö K A L U T	Esiselvitys	Arvioidaan ja rajoitetaan tiimin valintoja, kun vaihtoehtoja, ideoita tai mahdollisia ratkaisuja on paljon.	Yhteinen valinta, yhteisymmärryksen saavuttaminen	
R E S U R S S I T				

3. Osallisuuskompassi-prosessin kunkin vaiheen työkalut ja resurssit

3.1. Koordinaatioryhmä-prosessi

Tällä tarkoitetaan seuraavaa:

- ryhmä työntekijöitä ja sidosryhmän jäseniä on olennainen tukemisen ja yhteistyön kannalta tilanteissa, joissa yksilöille halutaan "antaa ääni" inklusiivisten käytäntöjen käyttöönotossa missä tahansa koulussa tai lasten ja nuorten koulutuslaitoksessa niin käytännöllisellä kuin taktisellakin tasolla
- kaikkien organisaatioiden kehittämisessä tarvitaan motivaatiota niin henkilö- kuin ryhmätasollakin ja tässä tärkeä eteenpäin vievä tekijä yleisen sitoutumisen saavuttamiseksi on kollegojen toimiminen roolimalleina ja tukijoina
- työntekijöistä, ulkoisista sidosryhmistä ja koulun johdon jäsenistä koostuvan koordinaatioryhmän muodostaminen edellyttää koulun johdolta hyvin harkittuja strategisia valintoja koordinaatioryhmän dynamiikan vuoksi, sillä sen tulisi vastata prosessia kohtaan tunnettuja erilaisia asenteita

Työkalut koordinaatioryhmän luomiseksi

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Dataseinä
Työkalun tavoite	Dataseinä on menetelmä, jolla saadaan yleiskuva ja ymmärrys erilaisista monimutkaisista tiedoista keräämällä ja laittamalla esille erilaisia valokuvia, huomioita ja projektiin liittyviä esineitä. Tietojen visuaalinen esittäminen ja jakaminen on tehokas työkalu, sillä kun tiedot esitetään sillä tavoin, että ne ovat näkyvillä ja niitä voidaan siirrellä, on helppo huomata suhteita, kuvioita ja hierarkioita, jotka muutoin eivät ole välittömästi havaittavissa.
Miksi tämä työkalu on hyödyllinen prosessin tässä vaiheessa?	Työkalu on hyödyllinen, jotta projektista muodostuu yhteinen käsitys ja tietoja ja muita kohteita voidaan jakaa sidosryhmien välillä
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä
Työkalun käyttö	1) Tarvitaan tilaa seinällä tai taululla kohteiden kiinnittämistä varten. 2) Aloitetaan kiinnittämällä kaikki erilaiset valokuvat, piirroksot ja muistiinpanot, joita kaikki tiimin jäsenet pitävät relevantteina ja kiinnostavina. 3) Kiinnitettyjä kohteita siirrellään, kunnes ne ovat kaikkien mielestä oikeilla paikoilla ja selvästi näkyvissä.

	4) Dataseinää on päivitettävä koko projektin ajan lisäämällä uusia tietoja ja poistamalla tarpeettomia tietoja. Sitä voi käyttää myös tiimityössä projektin etenemisestä keskusteltaessa.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet).
Mahdolliset riskit	Tietoja on paljon, eikä niiden välille löydy yhteyttä Tietoja ei päivitetä Dataseinän käyttö ei ole mielekästä joidenkin sidosryhmien mielestä
Hyödyt	Jaettu ymmärrys ja yleiskuva tietystä projektin osasta. Havaitaan suhteita, malleja ja hierarkioita, joita ei muuten ole helppo nopeasti huomata.
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Tieto- ja erityisosaamiskartta
Työkalun tavoite	Jokaisella ryhmän jäsenellä on erilaisia kokemuksia ja osaamisalueita. Tällä menetelmällä pyritään selvittämään ne ja kartoittamaan ne kaikkien nähtäville. Näin ne saadaan paremmin käsillä olevan projektin käyttöön.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tämä menetelmä on kätevä tapa tutustua ryhmän muihin jäseniin. On myös hyödyllistä nähdä, mitä taitoja ryhmässä on ja miltä osin tarvitaan ulkopuolista asiantuntemusta.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä
Työkalun käyttö	1) Aloitetaan haastattelemalla vuorotellen kaikkia ryhmän jäseniä heidän osaamisalueistaan, taidoistaan ja kokemuksistaan. Jokainen kohde on merkittävä erilliselle post-it-lapulle. Kunkin osallistujan kokemukset, tiedot ja taidot voidaan merkitä tietyn värisille post-it-lapuille tai tietyn värisellä kynällä. 2) Piirretään kaavio, jossa on kolme osittain päällekkäistä ympyrää. Sisin ympyrä edustaa kaikille yhteisiä tietoja, taitoja ja kokemuksia, toinen ympyrä niitä taitoja ja kokemuksia, jotka ovat joillekin yhteisiä, ja uloin ympyrä yksilöllisiä ja ainutlaatuisia taitoja ja kokemuksia.

	3) Laitetaan eri post-it-laput oikeille paikoilleen jatkaen keskustelua tiedoista, taidoista tai kokemuksista, joita ryhmässä on käynyt ilmennyt. Mitä ne ovat? Keskustelkaa siitä, kuinka näitä taitoja voitaisiin hyödyntää projektissa ja onko näiltä osin puutteita. Jos tietoa tai taitoja puuttuu, kuinka puutteita voitaisiin kompensoida?
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Suuri paperiarkki, post-it-lappuja ja eri värisiä kyniä.
Mahdolliset riskit	On tärkeää, että jokainen ryhmän jäsen osallistuu aktiivisesti toimintaan.
Hyödyt	Tämän työkalun avulla saadaan selville kunkin yhteistyökumppanin taidot ja kyvyt. Sen avulla havaitaan myös nopeasti ne taidot ja tiedot, jotka olisivat projektissa tärkeitä mutta jotka ryhmältä puuttuvat.
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Tiimin säännöt
Työkalun tavoite	Menetelmä, jonka avulla voidaan sopia projektin tai tiimityöskentelyn aikana noudatettavista yhteistyötä tai käyttäytymistä koskevista säännöistä.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tämä on tärkeää tiimin asianmukaisen työskentelyn kannalta sekä väittelyiden ja konfliktien välttämiseksi. On erittäin tärkeää, että yhteisistä arvoista sovitaan projektin alusta lähtien.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä / paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Pyydä jäseniltä ehdotuksia säännöiksi, jotka heidän mielestään ovat tärkeitä tiimityöskentelyn parantamiseksi. Varmista, että kaikilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä. 2) Kirjoita kaikki ehdotukset liitutaalulle. 3) Järjestä tilaisuus, jossa tiimin jäsenet äänestävät tärkeimmistä säännöistä. Varmista, että jokaisesta säännöstä keskustellaan, jotta kaikki ovat samaa mieltä siitä, mitkä niistä ovat tärkeimpiä. 4) Kirjaa ylös 5–8 tärkeintä sääntöä ja laite ne talteen ja aseta ne kaikkien nähtäville. 5) Muista palata sääntöihin säännöllisesti ja keskustella niistä ryhmässä. Näin saadaan selville, noudatetaanko sääntöjä. Jos niitä ei noudateta, keskustelkaa syistä, mistä se johtuu. Niitä täytyy ehkä tarkistaa tai muuttaa prosessin myötä ja tiimityöskentelyn aikana.

Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet).
Mahdolliset riskit	Jos säännöt eivät ole tarpeeksi tarkat, niiden noudattaminen on vaikeaa. Jonkun annetaan rikkoa sääntöjä, eikä siihen puututa.
Hyödyt	Käytössä on yhteiset arvot ja sama viitekehys toimintaa varten. Annetaan mahdollisuus ryhtyä toimenpiteisiin, jos joku rikkoo sääntöjä tai häiritsee projektin etenemistä.
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Voimavarojen yhdistäminen
Työkalun tavoite	Pohdinta kunkin koordinaatioryhmän jäsenen kompetensseista ja kokemuksista, joiden avulla hän voisi edistää inklusiota koulussa.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Työkalun tavoitteena on tutkia jokaisen koordinaatioryhmän jäsenen kompetensseja ja kokemuksia, jotka voivat olla arvokkaita osallisuuden edistämiseksi koulussa. Tämän pohdinnan lopullisena tavoitteena on osallistaa koordinaatioryhmän jäsenet osallisuusprosessiin.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Työkalun käyttö	<p>1. Jokaisella jäsenellä on kolme tyhjää korttia. Kaikki kirjoittavat kortteihin seuraavat tiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) aiempi kokemus osallistavasta kasvatuksesta b) pätevyys, josta voi olla hyötyä osallisuusprosessien edistämässä koulussa c) jokin toive, joka hänellä on inklusion suhteen <p>2. Kaikki kortit kiinnitetään liitutaululle ja esitetään muulle ryhmälle</p> <p>3. Seuraavilla kierroksilla ryhmä keskustelee jokaisesta kortista keskittyen positiivisiin aspekteihin ja siihen, kuinka kompetenssi/kokemus voi olla arvokasta koulun osallisuuskehitykselle. Esitetään kysymyksiä korttien ideoiden kehittämiseksi jne.</p> <p>3. Jokaisen kierroksen jälkeen ryhmä tiivistää keskustelut siihen, mitä toimenpiteitä ja myötävaikutusta jne. ryhmän kukin jäsen hallitsee tai voisi johtaa. Nämä lopputulokset merkitään yhteisesti nähtäville.</p>

	<p>Kierrosten jälkeen ryhmällä on kunkin jäsenen osalta tiedossa:</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; background-color: #f4a460; padding: 5px; text-align: center;"> <p>Member's valuable competences for promoting inclusion</p> </div> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; background-color: #f4a460; padding: 5px; text-align: center;"> <p>Inclusion actions that each member could lead to promote inclusion</p> </div> </div>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erityisosaamista ei edellytetä, mutta yhden ryhmän jäsenen on toimittava fasilitoijana prosessin aikana.
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Paperi, digitaalinen liitutaulu tai pahvilevy
Mahdolliset riskit	Ryhmä ei ehkä ole tarpeeksi monipuolinen ja kaikilla on samanlaiset kompetenssit. Tällöin ryhmään pitää pyytää uusia jäseniä.
Hyödyt	Tämän työkalun avulla tutustutaan paremmin ryhmän eri jäseniin ja heidän kokemuksiinsa ja kompetenseihinsa inklusion suhteen. Lisäksi työkalun avulla luodaan mahdollisuudet kaikkien jäsenten kompetenssien muuntamiseksi mahdollisuuksiksi, joilla inklusiokompassi viedään läpi ja tuetaan parempia osallisuusprosesseja koulussa. Lisäksi ryhmän muiden jäsenten tunteminen paremmin voi lisätä empatiaa ja synergioita koordinaatioryhmän sisällä.
Työkalun teoreettinen perusta	<p>Kuvaile mahdollista työkalun teoreettista perustaa. Kuinka se toimii teoreettiselta kannalta? Se perustuu tieteelliseen näyttöön.</p> <p>Tämä työkalu perustuu muotoiluajatteluprosesseihin, joissa pyritään luomaan urauurtavia ratkaisuja innovatiivisella tavalla. Tämä työkalu keskittyy muotoiluajatteluprosessin ensimmäiseen vaiheeseen: tiimin muodostamiseen ja kuhunkin jäsenen tutustumiseen, erityisesti tietoihin muiden kompetensseista luovan ja arvokkaan osallisuusprosessin aikaansaamiseksi koulussa.</p> <p>Osallisuuskompassin käyttöä voidaan pitää muotoiluajatteluprosessina, sillä se on ei-lineaarinen ja jatkuva prosessi jossa pyritään ymmärtämään käyttäjiä, haastamaan oletuksia, määrittämään ongelmia uudelleen ja luomaan innovatiivisia ratkaisuja osallistavan kasvatuksen arvojen edistämiseksi koulussa. Tässä luovassa prosessissa jokaisen koordinaatioryhmän jäsenen positiivinen panos on erittäin tärkeä.</p>
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Resurssit koordinaatioryhmän muodostamiseksi

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Kirja (espanjaksi): "Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva. Desarrollando el aprendizaje y la participación en las escuelas" (<i>Opas inklusiivisen opetuksen arviointiin ja kehittämiseen. Oppimisen ja osallistumisen kehittäminen kouluissa</i>). https://sid.usal.es/idocs/F8/FDO21426/guia_para_la_evaluacion_y_mejora.pdf
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Tämä kirja antaa suuntaviivoja koordinaatioryhmän muodostamiseen. Siinä kerrotaan, mitkä avainhenkilöt koordinaatioryhmän jäseniksi tulisi ottaa ja mistä syistä.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Tätä kirjaa voisi käyttää referenssinä osallisuusprojektissa, sillä siinä esitellään useita koulun osallistamista edistävien parannustoimien vaihteita konkreettisin esimerkein. Viisi ehdotettua vaihetta ovat: 1. <i>Index</i> -prosessin alku 2. Koulun analysointi 3. Koulun osallisuuteen pyrkivän parannussuunnitelman suunnittelu 4. Mahdollisten parannettavien aspektien toteutus 5. <i>Index</i> -prosessin arviointi Haluamme korostaa ensimmäistä kirjassa esitellystä viidestä vaiheesta, sillä se liittyy koordinaatioryhmän muodostamiseen. Muut vaiheet voivat kuitenkin olla hyödyllisiä työkalupakin komponentteja. Kirjassa esitellään useita aiheita kuten: opettajien, oppilaiden ja perheiden tietojen tarkastelu, päätös kehityskohteiden priorisoinnista, <i>Index</i> -prosessin tuominen koulun suunnitteluun, prioriteettien vieminen käytäntöön, kehitysprosessin ylläpitäminen, kehityksen rekisteröinti, pehityksen arviointi, <i>Index</i> -prosessin tarkistus ja <i>Index</i> -prosessin jatkaminen.
Hyödyt	Koordinaatioryhmän muodostamisesta vastuussa olevat henkilöt tietävät, mitä ihmiset tarvitsevat integroitumista varten ja kuinka ryhmän rakenne saadaan suunniteltua paremmin. Lisäksi koordinaatioryhmän jäsenet voivat mallin erilaisista vaiheista kertovien esimerkkien avulla ymmärtää paremmin inklusiivista prosessia ja voivat ennakoida, suunnitella ja koordinoita, mitä toimenpiteitä osallistavassa prosessissa tulisi tehdä.
Työkalun teoreettinen perusta	Kirja on espanjaksi käännetty ja mukautettu versio alkuperäisestä englanninkielisestä versiosta, jonka on julkaissut Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE), Bristol (UK) vuonna 2000.

	<p>Mukautuksen on tehnyt <i>Consorti Universitari per a l'Educació Inclusiva</i>, avoin opettajaryhmä, joka on kiinnostunut lisäämään tietoisuutta espanjalaisesta osallistavasta opetuksesta ja kehittämään sitä.</p> <p>Sekä CSIE:n (perustettu vuonna 1982) että <i>Consorti Universitari per a l'Educació Inclusiva</i> -ryhmän laajat tiedot todistavat kirjan luotettavuuden ja käytännöllisyyden inklusiivisen koulutusprojektin toteutuksessa.</p>
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

3.2. Arvojen luominen

Tällä tarkoitetaan seuraavaa:

- perusnormit ja asenteet, joihin kannattaa pyrkiä, sekä osallistavaan kasvatukseen liittyvät arvot ovat näin ollen niitä normeja ja asenteita, joita haluaisimme soveltaa koulumme käytännöissä. Arvot kuvastavat sitä, mitä korostamme päivittäisessä työssämme ja osallisuutta mahdollistavassa vuorovaikutuksessa toistemme kanssa.
- ohjaustyökalu, valvoja, opas, perspektiivin omaksuja. Arvot ovat päätöksen perusta. Ne voivat olla piilotettuja, hiljaisia tai tarkoituksella sanalliseen muotoon puettuja. Ne liittyvät henkilöiden ihmiskäsitykseen. Arvot ovat erilaisia kuin säännöt. Ne ovat vakaampia.
- keskeistä työpaikalle, kun se valmisteleo arvojaan ja yrittää samaan aikaan löytää tarkoitustaan ja identiteettiään. Tällaisessa vaiheessa arvokeskustelusta tulee erittäin tärkeä ja olennainen osa lopputulosta.
- on epäasianmukaista tehdä voimakkaita vaatimuksia sopimuksista tämän vaiheen aikana. Oikean ja väärän käsitteet eivät liity arvojen selkiyttämiseen. Kyse on pikemminkin harkinnasta, tutkivasta käytöksestä ja avoimista kysymyksistä.
- ei yksiulotteista tai selvää. Ilmaiseimme arvojamme monin tavoin. Ne ilmenevät tavassa, jolla ratkaisemme ja priorisoimme tehtäviä, puhumme kollegoillemme ja tavassa, jolla kohtaamme nuoria ja yhteistyökumppaneita. Mutta arvot eivät ole selkeitä
- tapa, joilla muut kokevat arvot ei ole täsmälleen sama kuin omamme. Mutta näin ei ole. Sen vuoksi arvot ilmenevät vasta, kun otamme ne käyttöön ja puhumme siitä, mitä ne meille merkitsevät.

Työkalut arvojen luomiseksi

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Odotukset
Työkalun tavoite	Erilaisilla ihmisillä voi olla erilaisia päämääriä, odotuksia ja tavoitteita ja kaikkien projektissa, tiimityössä tai luokassa mukana olevien henkilöiden odotusten jakaminen tekee yhteistyöstä helpompaa. Sen avulla voidaan välttää väärinkäsityksiä ja luodaan yhteisiä tavoitteita koko tiimille.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Sen avulla voidaan ilmaista kunkin sidosryhmän toiveita ja/tai odotuksia ja valita relevantit odotukset kaikkien yhteistyökumppaneiden osalta.
Kohderyhmä	Viiteryhmä/Koordinaatioryhmä
Työkalun käyttö	1) Kaikkien ryhmän jäsenten on päätettävä, mitä he meneillään olevalta projektilta haluavat: mistä he haluavat oppia lisää tai mitä he haluavat saavuttaa projektin tai luokan suhteen: Onko jokin erityinen asia, jonka he haluavat oppia? Onko tärkeää, että ryhmässä on parempi henki? Pyritäänkö johonkin tiettyyn päämäärään?

	<p>2) Fasilitoija, joka voi olla opettaja tai oppilas, johtaa tulevaa ryhmäsessiota. Siinä esitellään ajatuksia, jotka kirjataan joko liitutaululle tai suurelle paperiarkille. Muista kysyä seuraavanlaisia kysymyksiä: mitä hyötyä tavoitteen saavuttamisesta on? Miksi haluat saavuttaa sen? Puhukaa tavoitteista ja toiveista, jotta ymmärrätte toisianne hyvin.</p> <p>3) Keskustelkaa eroista, joita odotusten, tavoitteiden ja toiveiden suhteen mahdollisesti ilmeni, ja kuinka niitä voitaisiin käsitellä rakentavasti.</p> <p>4) Kirjatkaa ylös 5–8 tärkeintä odotusta ja tavoitetta ja laittakaa ne kaikkien nähtäville.</p> <p>5) Projektin aikana voitte palata tähän listaan ja keskustella siitä, saavutetaanko näitä odotuksia, tavoitteita tai toiveita.</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet).
Mahdolliset riskit	Valitaan odotuksia, joihin ei voida vastata (jotka voivat aiheuttaa pettymyksen), tai odotuksia valitsee liian pieni määrä henkilöitä (muut eivät ehkä arvosta näitä tavoitteita).
Hyödyt	Ymmärretään kunkin sidosryhmän odotukset, yhteistyökumppaneiden välinen empatia kasvaa, voidaan tehdä yksimielisiä päätöksiä.
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Kristallipallo
Työkalun tavoite	Sopiminen yhteisistä osallistavan kasvatuksen arvoista, joita edistetään ja työstetään seuraavissa inklusiokompassin komponenteissa
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Koordinaatioryhmä sopii harkinnan jälkeen niistä osallistavan kasvatuksen arvoista, joita koulussa lähitulevaisuudessa on edistettävä.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Työkalun käyttö	<p>1. HARKINTA Jokainen koordinaatioryhmän jäsen kirjaa ylös kaksi osallistavan kasvatuksen arvoa, joita hän haluaisi edistää koulussa.</p> <p>2. KRISTALLIPALLON KÄYTTÖ</p>

	<p>Jokainen jäsen kirjoittaa perustellen, kuinka arvo voisi muuttaa ja parantaa joitakin päivittäisen koulunkäynnin avainelementtejä (esim. sosiaalisia suhteita, ilmapiiriä ja moninaisuutta).</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid orange; border-radius: 15px; background-color: #f4a460; padding: 10px; width: 45%;"> <p style="text-align: center; color: white; font-weight: bold;">Inclusion Values</p> <p>1.</p> <p>2.</p> </div> <div style="border: 1px solid orange; border-radius: 15px; background-color: #f4a460; padding: 10px; width: 45%;"> <p style="text-align: center; color: white; font-weight: bold;">Using the crystal ball</p> <p style="text-align: center; color: white; font-size: small;">What changes we will be able to see in the school if we implement the value</p> </div> </div> <p>3. JAKAMINEN JA KESKUSTELU Keskustellaan kunkin jäsenen arvoista ja argumenteista koskien kunkin arvon positiivisia vaikutuksia koululle. Keskustelun tavoitteena on sopia ja valita tietty määrä osallistavan kasvatuksen arvoja, jotka ryhmä kokee tärkeiksi ja joiden parissa työskentely tuntuu arvokkaalta. Seuraavat kysymykset voivat olla hyödyksi sovittaessa siitä, millä arvoilla on positiivinen vaikutus kouluun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mitkä osallistavan kasvatuksen arvon elementit ovat meidän koulumme kannalta olennaisia? • Mitkä elementit eivät ole kovin tärkeitä koulullemme? <p>4. SOPIMINEN Keskustelun jälkeen koordinaatioryhmän on valittava osallistavan kasvatuksen arvot, joita he alkavat yhdessä työstää, ja asetettava ne paremmuusjärjestykseen.</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erityisosaamista ei edellytetä, mutta yhden ryhmän jäsenen on toimittava fasilitoijana, joka kannustaa ryhmän jäseniä hedelmälliseen keskusteluun.
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Iso paperiarkki tai digitaalinen liitutaulu tai pahvitaulu inklusioarvojen sekä ryhmän sopimusten ja vaateiden kirjaamiseksi jokaisen arvon osalta.
Mahdolliset riskit	Jotkut osallistujat eivät ehkä kunnioita muiden mielipiteitä riittävästi, mikä saattaa vähentää ryhmän muiden jäsenten osallistumista.
Hyödyt	Tämän työkalun avulla koordinaatioryhmä voi valita osallistavan kasvatuksen arvot, jotka ryhmän mielestä ovat tärkeimpiä koulun tarpeet huomioiden, ja asettaa arvot paremmuusjärjestykseen.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä työkalu perustuu muotoiluajatteluprosesseihin, joissa pyritään luomaan urauurtavia ratkaisuja innovatiivisella tavalla. Työkalu keskittyy muotoiluajatteluprosessin toiseen vaiheeseen: Määritetään alkutilanne (tai ongelma), jossa koordinaatioryhmän tulee analysoida aiempia tietoja määrittääkseen tärkeimmät osallistavan kasvatuksen arvot, joita koulun on edistettävä.

	Osallisuuskompassin käyttöä voidaan pitää muotoiluajatteluprosessina, sillä se on ei-lineaarinen ja jatkuva prosessi, jossa pyritään ymmärtämään käyttäjiä, haastamaan oletuksia, määrittämään ongelmia uudelleen ja luomaan innovatiivisia ratkaisuja inklusiivisten arvojen edistämiseksi koulussa. Tässä luovassa prosessissa on tärkeä määritellä tavoitteet inklusion suhteen ja miettiä, millainen positiivinen vaikutus näillä tavoitteilla voisi olla koulun päivittäiseen toimintaan.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Jos olisit...
Työkalun tavoite	Toisten näkemysten ja näkökulmien ymmärtäminen on tärkeä kompetenssi yhteisen ratkaisun löytämiseksi. Tämän työkalun avulla koordinaatioryhmän on helpompi luoda yhteinen mielipide tietystä inklusiivisesta arvosta ajattelemalla asiaa oppilaan näkökulmasta. Tämän työkalun tarkat tavoitteet ovat: <ul style="list-style-type: none"> - Tietyn osallistavan kasvatuksen arvon määrittäminen yhdessä ja sen asettaminen kontekstiinsa koulussa - Miettikää oppilaan näkökulmasta, mitä tietyn osallistavan kasvatuksen arvon elementtejä koulussa jo on käytössä. - Oppilaiden toiveiden vertailu tietyn osallistavan kasvatuksen arvon suhteen.
Miksi tämä työkalu on hyödyllinen prosessin tässä vaiheessa?	Tämä työkalu asettaa oppilaan näkökulman keskiöön sen suhteen, mitä arvoja koulussa kannattaa edistää. Oppilaan näkökulman käyttö saattaa auttaa sopimaan tietyn osallistavan kasvatuksen arvon merkityksestä ja määrittelystä, jotka ohjaavat työskentelyä inklusiokompassin seuraavissa komponenteissa. Lisäksi koordinaatioryhmän jäsenten kyky eläytyä oppilaan asemaan varmistaa, että oppilaan näkökulma huomioidaan, kun tiettyä osallistavan kasvatuksen arvoa edistetään koulussa.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Työkalun käyttö	1. ELÄYDY OPPILAAN ASEMAAN JA KUVITTELE, miltä lapsesta tuntuu... Koordinaatioryhmä toimii pienryhmissä (3–5 henkilöä). Jokaisella pienryhmällä tulee olla yksi kortti jokaista uudelleenarvioitavaa osallistavan kasvatuksen arvoa kohden. Kussakin kortissa on oltava arvon eri elementteihin liittyviä kysymyksiä (katso alla olevat kolme esimerkkiä). Pienryhmän on keskusteltava kustakin kysymyksestä ja vastattava siihen oppilaan näkökulmasta. Tätä varten koordinaatioryhmän jäsenten on pyrittävä ajattelemaan oppilaiden tavoin, yritettävä noudattaa heidän

mieltymyksiään ja pyrittävä muistelevaan kuinka oppilaat ovat vuorovaikutuksessa.

Esimerkki 1: Esimerkkiarvo: Osallisuuden mahdollistava yhteisö

Osallistavan kasvatuksen arvo: Osallisuuden mahdollistava yhteisö	
- Mitä muuttaisitte opettajien ja oppilaiden välisessä vuorovaikutuksessa?	
- Mitä muuttaisitte perheiden ja koulun välisessä suhteessa?	
- Kuinka auttaisitte oppimisvaikeuksista kärsivää luokkatoveria oppimaan matematiikkaa?	
- jne.	

Esimerkki 2: Koulun tilojen on sovittava kaikille.

Osallistavan kasvatuksen arvo: Koulun tilojen on sovittava kaikille	
- Mitä muuttaisitte koulun tiloissa, jotta ne sopisivat kaikille?	
- Miten luokkia voisi muuttaa ja parantaa?	
- Kuinka voisimme koristella koulun seiniä, jotta tilat sopisivat kaikille?	
- jne.	

Esimerkki 3: Opetus- ja oppimisprosessien on oltava inklusiivisia

Osallistavan kasvatuksen arvo: Opetus- ja oppimisprosessien on oltava osallisuuden mahdollistavia	
- Tuetaanko tyttöjä ja poikia samalla tavoin? Kuinka tätä voisi parantaa?	
- Voivatko kaikki osallistua oppimistapahtumiin koulussa ja sen ulkopuolella? Kuinka tätä voisi parantaa?	
- Voisitko osallistua luokahuoneessa? Kuinka voisitte parantaa tätä?	
- jne.	

2. VERTAILU, HARKINTA JA KESKUSTELU

Kaikki ideat jaetaan ja niistä keskustellaan kaikkien jäsenten kesken. Koko koordinaatioryhmä valitsee parhaat ideat yhteiseen dokumenttiin osallistavan kasvatuksen arvojen edistämiseksi oppilaan näkökulmasta.

	<p>3. SOPIMINEN</p> <p>Keskustelun jälkeen koordinaatioryhmän on valittava osallistavan kasvatuksen arvot, joita he haluavat edistää, ja tärkeimmät elementit, joita aletaan työstää.</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erytyisosaamista ei tarvita, mutta yhden ryhmän jäsenistä on toimittava johtajana. Tämän jälkeen jokaisen jäsenen on tuotava mielipiteensä julki.
Erytymateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Jokainen jäsen tarvitsee kortteja, paperia tai digitaalisen liitutaulun ideoiden kirjaamista varten. Tämän lisäksi olisi hyvä olla yhteinen liitutaulu tai suuri paperiarkki lopullisten ehdotusten kirjaamiseen.
Mahdolliset riskit	Koordinaatioryhmän erilaisten jäsenten (perhe, opettajat ja henkilökunta) välillä saattaa olla erilaisia näkemyksiä. Nämä erot saattavat aiheuttaa erimielisyyksiä ja loppumattomia keskusteluja. Fasilitoijan on osattava reagoida tähän riskiin.
Hyödyt	Tämän työkalun avulla ryhmän jäsenet voivat valita inklusiiviset arvot, jotka ryhmän mielestä ovat heidän oppilailleen tärkeimpiä, ja asettaa ne paremmuusjärjestykseen. Heidän on pyrittävä erilaiseen ajattelutapaan koululaisen näkökulmasta.
Työkalun teoreettinen perusta	Muotoiluajattelu
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Mielen järjestäytyminen – piirtäminen prosessityökaluna
Työkalun tavoite	<ul style="list-style-type: none"> • Luodaan yhteinen perusta tiimin tärkeimmälle tehtävälle käyttäen yksittäisten tiimin jäsenten piirroksia tärkeimmästä tehtävästä. • Työkalua voidaan käyttää moniin eri tarkoituksiin, sekä relationaalisesti että rakenteellisesti.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	<ul style="list-style-type: none"> • Kun tiimille on luotava yhteinen mielipide identiteetistä, tärkeimmästä missiosta ja viitekehystä. • Kun tiimin on vahvistettava tiimin jäsenten välistä yhteistyötä korostamalla sitä, kuinka eri lailla eri jäsenet voivat nähdä asiat.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä ja muut sidosryhmät

Työkalun käyttö	<p>Vaiheittainen prosessi</p> <p>5 min: Prosessin johtaja esittelee tehtävän ryhmälle, esim. "Mikä on tämän tiimin tärkein missio"</p> <p>10 min: Kaikki tekevät piirroksen, kuvion tai symbolin, joka kuvastaa hänen mielestään tiimin tärkeintä missiota.</p> <p>20 min: (pareittain) Ensin ryhmän toinen jäsen kertoo, mitä hän näkee toisen jäsenen piirroksessa tärkeimmästä tehtävästä. Piirroksen tehnyt henkilö ei sano mitään, mutta merkitsee avainsanat ylös. Kolmen minuutin jälkeen roolit vaihtuvat. Kuuden minuutin jälkeen henkilö kertoo, mitä hän piirroksellaan tarkoitti, ja arvioi tapaa, jolla se ymmärrettiin. 2 minuutin jälkeen roolit vaihtuvat. Viimeisten 10 minuutin aikana jokainen pari piirtää fläppitaululle kuvan, joka edustaa heidän yhteistä käsitystään tärkeimmästä tehtävästä. Niitä saa täydentää sanoilla.</p> <p>10 min: (ryhmissä) Piirrokset ripustetaan siten, että kaikki näkevät ne. Osallistujat jaetaan 3-4 ryhmään. Jokaisen ryhmän on ilmoitettava, kuinka tiimin tärkein tehtävä on muotoiltava niiden kahden piirroksen perusteella, joista he saavat eniten irti. Kirjoita teksti fläppitaululle.</p> <p>30 min: (kaikki osallistujat) Ryhmät esittävät ehdotuksensa tekstiksi. Ryhmät kommentoivat tekstien eroja ja yhtäläisyyksiä.</p> <p>15 min: (kaikki osallistujat) Loppukeskustelu. Mitä erot ja yhtäläisyydet kertovat meistä tiiminä? Mikä on tärkein tehtävä? Kuinka jatkamme prosessia?</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Ei tarvetta
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	<p>Fläppitaulu, A3-paperiarkki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kyniä • Osallistujat voivat vaihtoehtoisesti valita tietyn määrän valokuvia tai piirroksia itse piirtämisen sijaan • Järjestä osallistujat siten, että jokaisella on tasainen pinta jolla piirtää.
Mahdolliset riskit	Jotkut pelkäävät etteivät osaa piirtää tarpeeksi hyvin, mutta tarkoitus ei ole tuottaa hienoja piirroksia vaan pyrkiä siihen, että piirros herättää muissa uusia assosiaatioita ja tuoreita ajatuksia.
Hyödyt	Sidosryhmät saavat yhteisen perustan, jolle rakentaa

Työkalun teoreettinen perusta	
Kehittäjä	Kompetenceudvikling.dk

Resurssit arvojen luomista varten

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Kirja (englanniksi): "Indicators of Inclusive Schools": https://www.eenet.org.uk/resources/docs/Index%20English.pdf
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Kirja tarjoaa indikaattoreita osallistavan kasvatuksen arvojen ja periaatteiden vakiinnuttamista varten. Koordinaatioryhmän jäsenet voivat keskustella siitä, mitä inklusiivisia arvoja heidän koulussaan tulisi edistää.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Kirja rakentuu seuraavien viiden ulottuvuuden ympärille: 1. Osallisuutta tukevien arvojen ja periaatteiden vakiinnuttaminen 2. Osallistavien oppimisympäristöjen muodostaminen 3. Menestyksen tukeminen 4. Oppimisen ja opetuksen organisointi 5. Vanhempien ja yhteisön sitouttaminen Korostamme ensimmäistä ulottuvuutta, sillä se soveltuu parhaiten tämän kompassiprosessin tarpeisiin. Kirjassa ehdotetaan kunkin ulottuvuuden osalta näyteindikaattoreita, joista saa lisätietoja. Joidenkin indikaattoreiden osalta tarjolla on linkkejä lisätietoihin, esimerkkeihin ja resursseihin.
Hyödyt	Tämän työkalun avulla koordinaatioryhmä voi harkita ja valita inklusioarvot, jotka ryhmän mielestä ovat tärkeimpiä koulun tarpeet huomioiden.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä resurssi on saanut inspiraationsa inklusioindeksistä: Developing Learning and Participation in Schools, 3. painos (2011), tekijät Tony Booth ja Mel Ainscow, julkaisija United Kingdom's Centre for Studies on Inclusive Education. Indeksiiä käytetään tällä hetkellä yli 400 englantilaisessa koulussa osallistavien oppimisympäristöjen kehittämiseksi.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

3.3. Suunnat

Tällä tarkoitetaan seuraavaa

- Koulun johdon ja sidosryhmien asettamien arvojen perusteella päätetään, mihin suuntaan koulu haluaa siirtyä ja luodaan yhdessä yhteinen visio yhdessä asetetun tavoitteen perusteella.

Työkalut suuntia varten

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Analyysikaaviot
Työkalun tavoite	Analysoidaan joukko elementtejä organisoimalle ne visuaalisesti (kaaviot)
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Se auttaa laatimaan kriteerit tutkimusanalyysien pohjalta ja selvittämään mikä on projektin kannalta olennaista.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet / Paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Kirjoitetaan analysoitavat ideat/elementit lyhyesti posti-it-lapuille 2) Keskustellaan ja sovitaan siitä, mitä kahta, kolmea tai neljää kriteeriä käytetään tietojen kartoituksessa: Erilaiset ihmisryhmät, joilla on erilaisia mutta myös osittain päällekkäisiä mielipiteitä, myönteiset ja synkät, teinit ja aikuiset, pienet ja isot sekä orgaaniset ja geometriset. Mahdollisuuksia on rajattomasti, ja ne voivat olla erittäin yksinkertaisia analyttisiä kriteereitä tai abstraktimpia. 3) Käytetään post-it-lappuja, kuvia tai muistiinpanoja ja asetetaan ne yksitellen kaavioon samalla keskustellen siitä, ovatko ne oikeassa kohdassa. 4) Astukaa kauemmas ja miettikää, onko kaikki elementit asetettu oikealla tavalla, siirtäkää niitä tarvittaessa ja etsikää kuvioita ja suhteita tai eroja. 5) Onko nähtävillä tyhjiä kohtia, suuntauksia tai kuvioita? Mitä ne ovat? Miksi?
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet), johon kuvat ja muistiinpanot voidaan ladata ja jossa niitä voidaan liikutella
Mahdolliset riskit	Käytetyt kriteerit eivät ole tarpeeksi relevantteja tai tarkkoja

Hyödyt	Työkalun käytön jälkeen käyttäjät voivat valita muutamia ideoita niiden kehittämisestä varten
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Aivoriihi
Työkalun tavoite	Tämä klassinen ideointimenetelmä auttaa muodostamaan nopeasti suuren määrän ideoita muiden ihmisten kanssa.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Sen avulla voidaan tuottaa suuret määrät ideoita
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä / paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	<p>Tässä yhteydessä on tärkeää välttää liiallista kriittisyyttä ja pitää mieli avoimena kaikille ideoille ja ehdotuksille. On myös tärkeää, että fasilitoijana on vastuullinen henkilö, joka pitää energiatason ja motivaation korkealla ja joka noudattaa aikarajoitteita.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Osoita henkilö, joka on vastuussa ajan tarkkailemisesta ja kaikkien ideoiden keräämisestä/asettamisesta liitutaululle tai paperille 2) Kirjoita haaste ylös kaikkien nähtäville. 3) Noudata näitä ohjeita ja selitä ne kaikille osallistujille: kaikkien on kerrottava mielipiteensä ja ideansa, ja mitä epätavallisempia ne ovat ja mitä enemmän niitä kertyy, sen parempi. Suhtautukaa asiaan leikkisästi ja rohkaishkaa toisianne, älkääkää kritisoiko toistenne ideoita. Kehitelkää ideoita eteenpäin ja kuunnelkaa toisianne. 4) Päätäkää aikaraja, enintään 30 minuuttia. Aloittakaa! 5) Kaikki kertovat ideansa ja fasilitoija kirjaa ne yhdelle paperille, post-it-lapuille tai digitaaliselle taululle kaikkien nähtäville. 6) Jos sääntöjä ei noudateta, pitäkää tauko ja jatkakaa sen jälkeen.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Kyniä ja paperisia post-it-lappuja tai yhteinen digitaalinen taulu (esim. padlet).
Mahdolliset riskit	Vähän ideoita, elleivät osallistujat suhtaudu avoimin mielin Vähän ideoita, ellei fasilitoijaa ole käytettävissä
Hyödyt	Uusia ideoita

Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Esiselvitys
Työkalun tavoite	Tämä menetelmä on hyödyllinen kun vaihtoehtoja, ideoita tai mahdollisia ratkaisuja on paljon ja kun tiimin valintoja halutaan arvioida ja rajoittaa. Tarkoitus on, että näytetään kaikki vaihtoehdot, äänestetään henkilökohtaisesti ja annetaan kaikille mahdollisuus selittää ja argumentoida preferenssejään ennen yhteisen ja tietoihin perustuvan valinnan tekemistä.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tämän työkalun avulla voidaan pitkän työvaiheen jälkeen pitää ne elementit, joita ryhmä pitää tärkeimpinä tai tehdyn työn kannalta edustavimpina.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä / paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	<ol style="list-style-type: none"> 1) Laaditaan lista tai valitaan vaihtoehdot, jotka laitetaan esille kaikkien nähtäväksi. 2) Pyydä koko tiimiä valitsemaan rajattu määrä vaihtoehtoja (3–5) kiinnittämällä tarra, piste tai värimerkki lähelle valittua vaihtoehtoa. 3) Keskustellaan jokaisesta valinnasta, jotta ymmärretään, miksi se on valittu, ja jos useampi kuin yksi henkilö on valinnut tietyn vaihtoehdon, heidän on selitettävä valintansa. 4) Alleviivaa tai ympyröi vaihtoehdot, jotka saavat eniten ääniä. 5) Keskustelkaa asioista ja päättäkää, mitä niistä tullaan työstämään.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet).
Mahdolliset riskit	Jos sidosryhmät eivät ole ymmärtäväisiä tai eivät halua päästä yhteisymmärrykseen, työkalu voi olla tehoton
Hyödyt	Päästään yhteisymmärrykseen arvoista, joita kaikki sidosryhmät noudattavat Aikaa on riittävästi, jotta jonkin idean tärkeys ehditään selittää Jokainen voi puolustaa omaa näkökulmaansa
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus																																																	
Työkalun nimi	Katkeraa ja suloista																																																
Työkalun tavoite	Harkitaan, mitkä ovat parhaat noudatettavat vaiheet inklusiokompassin aikaisemmissa komponenteissa valittujen osallistavan kasvatuksen arvojen käyttöönottoa varten. Harkinnassa käyvät ilmi koulun osallisuutta tukevien arvojen käyttöönottoprosessin avainelementtien hyvät (suloinen) ja huonot (katkera) puolet.																																																
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Koordinaatioryhmän jäsenet alkavat suunnitella toimenpiteitä, joita he pitävät tärkeinä valittujen arvojen käyttöönottamiseksi.																																																
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet																																																
Työkalun käyttö	<p>1. AIVORIIHI</p> <p>Aloitetaan aivoriiehällä. Kaikki jäsenet näkevät digitaalisella liitutaululla alla olevassa esimerkissä annetun taulukon. Taulukossa on oltava sama määrä sarakkeita kuin koordinaatioryhmä on valinnut arvoja. Jokaisen sarakkeen otsikoksi tulee valittu arvo. Riveillä on oltava avainkysymyksiä (inspiraatioksi, ks. alla olevat esimerkit), jotka ohjaavat harkintaa siitä, mihin suuntaan Osallistavan kasvatuksen arvon käyttöönottoa viedään koulussa.</p> <table border="1" data-bbox="533 1061 1417 2022"> <thead> <tr> <th></th> <th>Arvo 1</th> <th>Arvo 2</th> <th>Arvo 3</th> <th>Arvo 4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ketkä ovat mukana tai ketkä osallistuvat / keihin asia vaikuttaa?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mikä on kohdeyleisö / keihin asia vaikuttaa?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mitä resursseja tarvitaan?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Paljonko aikaa tarvitaan?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mikä on lopullinen tavoite?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kuka muu voisi auttaa meitä?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mikä ensimmäisen askeleen tulisi olla? Entä seuraavien?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Tuloksena saattaisi parhaassa tapauksessa olla...</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Arvo 1	Arvo 2	Arvo 3	Arvo 4	Ketkä ovat mukana tai ketkä osallistuvat / keihin asia vaikuttaa?					Mikä on kohdeyleisö / keihin asia vaikuttaa?					Mitä resursseja tarvitaan?					Paljonko aikaa tarvitaan?					Mikä on lopullinen tavoite?					Kuka muu voisi auttaa meitä?					Mikä ensimmäisen askeleen tulisi olla? Entä seuraavien?					Tuloksena saattaisi parhaassa tapauksessa olla...				
	Arvo 1	Arvo 2	Arvo 3	Arvo 4																																													
Ketkä ovat mukana tai ketkä osallistuvat / keihin asia vaikuttaa?																																																	
Mikä on kohdeyleisö / keihin asia vaikuttaa?																																																	
Mitä resursseja tarvitaan?																																																	
Paljonko aikaa tarvitaan?																																																	
Mikä on lopullinen tavoite?																																																	
Kuka muu voisi auttaa meitä?																																																	
Mikä ensimmäisen askeleen tulisi olla? Entä seuraavien?																																																	
Tuloksena saattaisi parhaassa tapauksessa olla...																																																	

	<p>Tuloksena saattaisi pahimmassa tapauksessa olla...</p>				
	<p>Ryhmän jäsenet esittävät ideansa suullisesti ja fasilitoija kirjoittaa kaikki sanotun ylös. On olennaisen tärkeää, että kaikki jäsenet osallistuvat ja tarjoavat ideoita.</p> <p>2. KUVITTELE TILANNE PARHAASSA TAPAUKSESSA</p> <p>Kun kaikki ideat erilaisista osallistavan kasvatuksen arvoon liittyvistä avainkysymyksistä tai avainelementeistä on kirjattu ylös, ryhmä jatkaa miettimistä visioimalla tilanteen parhaassa ja huonoimmassa tapauksessa (taulukon toinen osa). Riville <i>"Tuloksena saattaisi parhaassa tapauksessa olla..."</i> ryhmän tulisi kirjoittaa lyhyitä lauseita siitä, millaisena he näkevät osallistavan kasvatuksen arvojen käyttöönoton vaikutukset parhaassa tapauksessa. Kuten edellisessä vaiheessa, jäsenet esittävät ideansa suullisesti ja fasilitoija kirjaa kaikki ideat ylös yhteiseen tilaan.</p> <p>3. KUVITTELE TILANNE PAHIMMASSA TAPAUKSESSA</p> <p>Rivin <i>"Tuloksena saattaisi pahimmassa tapauksessa olla..."</i> suhteen heidän tulee toimia kuten vaiheessa 2, mutta tässä tapauksessa ryhmä kuvittelee pahimman mahdollisen tilanteen ja mahdolliset negatiiviset vaikutukset, joita inklusiivisen arvon käyttöönotolla voisi olla. Esimerkiksi mitä ongelmia, esteitä ja haasteita saattaa ilmetä käyttöönottoprosessin aikana.</p> <p>4. SOPIMINEN</p> <p>Kaikki ideat auttavat ryhmää harkitsemaan, keskustelemaan ja sopimaan parhaista kehityssuunnista, joilla kukin osallistavan kasvatuksen arvo kannattaa ottaa käyttöön koulussa.</p>				
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erytisosaamista ei edellytetä, mutta yhden ryhmän jäsenen on toimittava fasilitoijana, joka kannustaa ryhmän jäseniä hedelmälliseen keskusteluun. Heidän on kunnioitettava muita näkökulmia ja perusteltava omat mielipiteensä.				
Eryitysmateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Digitaalinen liitutaulu tai suuri paperiarkki ideoiden jakamiseksi.				
Mahdolliset riskit	Jotkut osallistujat eivät ehkä kunnioita muiden mielipiteitä riittävästi, mikä saattaa vähentää ryhmän muiden jäsenten osallistumista. Kaikkien jäsenten on kunnioitettava toistensa mielipiteitä ja annettava rakentavaa kritiikkiä.				
Hyödyt	Tämä työkalu auttaa päättämään parhaista kehityssuunnista, joilla valittu osallistavan kasvatuksen arvo voidaan ottaa onnistuneesti käyttöön.				
Työkalun teoreettinen perusta	Muotoiluajattelu: http://75toolsforcreativethinking.com/				
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja				

Työkalun kuvaus										
Työkalun nimi	Kolme kierrosta									
Työkalun tavoite	Luodaan yhteisymmärrys kehityssuunnista tietyn osallistavan kasvatuksen arvon edistämiseksi koulussa.									
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Mahdollisten toimenpiteiden pohtiminen perättäisin kierroksin tietyn osallistavan kasvatuksen arvon edistämiseksi koulussa.									
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet									
Työkalun käyttö	<p>1. ANALYSOINTI JA MÄÄRITYS Kullakin jäsenellä on kortti (katso alla oleva esimerkki), jolle hän kirjoittaa yhden inklusiokompassin vaiheessa 2 Arvojen tarkistus valitun (tai esitetyn) osallistavan kasvatuksen arvon. Tämän jälkeen hän harkitsee mahdollisia toimenpiteitä, joilla tämä arvo saataisiin käyttöön koulussa. Näissä toimenpiteissä on otettava huomioon tärkeimmät elementit kuten arvon pääasiallinen tavoite, lyhytaikaiset ja pitkäaikaiset toimet jne. Nämä toimenpiteet kirjataan taulukon ensimmäiseen sarakkeeseen.</p> <p>2. HARKINTA JA TARKENNUS Ryhmän jäsenet vaihtavat kortteja keskenään. Jokainen lukee toisen henkilön kortin ja miettii, kuinka parantaisi, laajentaisi tai edistäisi kutakin kollegan ehdottamaa toimenpidettä, jotta arvo toteutuisi käytännössä.</p> <p>Yritä aloittaa näin: "x" olisi parempi, jos...</p> <p>Tämä toistetaan useamman kierroksen ajan, kunnes jokainen jäsen on antanut panoksensa kaikkien muiden jäsenten esittämien arvojen ja toimenpiteiden osalta.</p> <p>3. SOPIMINEN Koko ryhmä keskustelee jokaiselle arvolle ehdotetuista kehityssuunnista ja sopivat parhaista vaihtoehdoista jokaisen arvon osalta.</p> <p>Esimerkki kortista</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="background-color: #f3e5f5;">ARVO:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="background-color: #fce4ec; text-align: center; vertical-align: middle;">Mahdollisten toimenpiteiden ANALYSOINTI JA MÄÄRITYS</td> <td style="background-color: #fce4ec; text-align: center; vertical-align: middle;">HARKINTA Saattaisi olla parempi jos...</td> <td style="background-color: #e67e22; color: white; text-align: center; vertical-align: middle;">SOPIMINEN SUUNNISTA JA TOIMENPITEISTÄ</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #fce4ec;"> </td> <td style="background-color: #fce4ec;"> </td> <td style="background-color: #e67e22;"> </td> </tr> </tbody> </table>	ARVO:			Mahdollisten toimenpiteiden ANALYSOINTI JA MÄÄRITYS	HARKINTA Saattaisi olla parempi jos...	SOPIMINEN SUUNNISTA JA TOIMENPITEISTÄ			
ARVO:										
Mahdollisten toimenpiteiden ANALYSOINTI JA MÄÄRITYS	HARKINTA Saattaisi olla parempi jos...	SOPIMINEN SUUNNISTA JA TOIMENPITEISTÄ								

Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erityisosaamista ei edellytetä, mutta yhden ryhmän jäsenen on toimittava fasilitoijana, joka kannustaa ryhmän jäseniä hedelmälliseen keskusteluun.
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Kaikki jäsenet tarvitsevat kortin, kuten esimerkiksi kävi ilmi. Liitutaulu tai suuri paperiarkki kunkin arvon osalta sovittujen kehityssuuntien kirjaamiseen.
Mahdolliset riskit	Jotkut osallistujat eivät ehkä kunnioita muiden mielipiteitä riittävästi, mikä saattaa vähentää ryhmän muiden jäsenten osallistumista.
Hyödyt	Tätä työkalua käyttäen ryhmän on helppo kehittää kehityssuuntia ja toimenpiteitä jokaisen inklusiivisen arvon osalta.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä työkalu perustuu muotoiluajatteluprosesseihin, joissa pyritään luomaan urauurtavia ratkaisuja innovatiivisella tavalla. Työkalu keskittyy muotoiluajatteluprosessin kolmanteen vaiheeseen: Ideointi, jossa kehitetään ideoita tietyn osallistavan kasvatuksen arvon käyttöönottoon tarvittavia toimenpiteitä varten. Osallisuuskompassin käyttöä voidaan pitää muotoiluajatteluprosessina, sillä se on ei-lineaarinen ja jatkuva prosessi jossa pyritään ymmärtämään käyttäjiä, haastamaan oletuksia, määrittämään ongelmia uudelleen ja luomaan innovatiivisia ratkaisuja osallistavan kasvatuksen arvojen edistämiseksi koulussa. Tässä luovassa prosessissa on tärkeä määritellä tavoitteet osallisuuden suhteen ja miettiä, millainen positiivinen vaikutus näillä tavoitteilla voisi olla koulun päivittäiseen toimintaan.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Euroopan erityisopetuksen ja osallisuuden mahdollistaman opetuksen kehittämiskeskuksen julkaisu: Tärkeimmät toimenpiteet suoritusarvon nostamiseksi: Opettajien ja koulunjohtajien ohjeistus
Työkalun tavoite	Antaa pohjaa koulun arvoin perustuvien toimintasuuntien harkinnalle ja päätöksille
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Varmistetaan, että valitut kehityssuunnat perustuvat näyttöön. Tämä julkaisu tarjoaa näyttöön perustuvaa tietoa tärkeimmistä aiheista ja konkreettisia toimenpiteitä, jotka tukevat osallistavan koulukulttuurin kehitystä. Se antaa pohjan erilaisten kehityssuuntien harkinnalle ja niistä keskustelemiselle.
Kohderyhmä	Opettajat ja koulunjohtajat

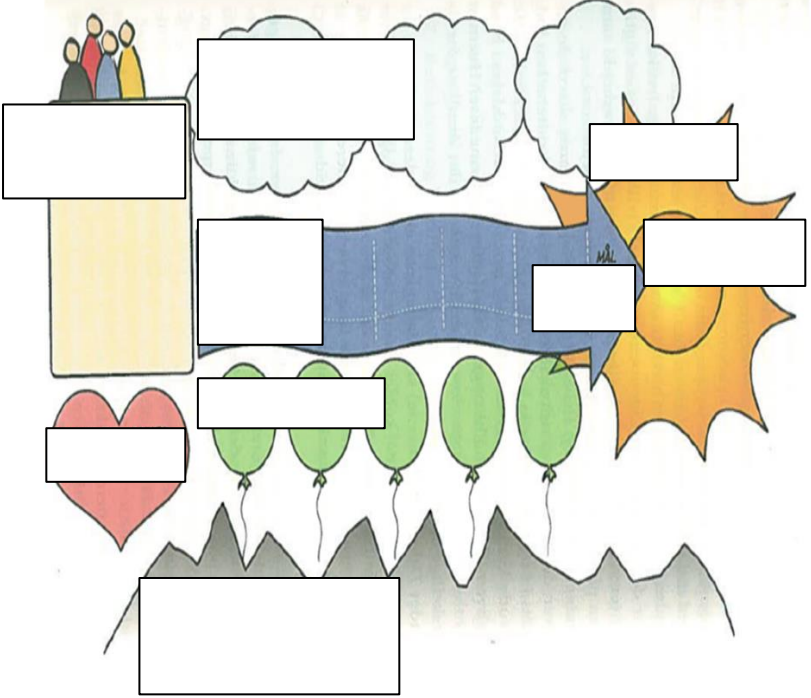
Työkalun käyttö	Yksittäisiä osioita voidaan käyttää tiettyjen avaintoimenpiteiden tarkasteluun käyttäjien kiinnostuksen kohteiden ja tarpeiden mukaisilla jatkokysymyksillä täydennettyinä. Kuten kirjoittajat sen ilmaisevat: "Näissä ohjeissa on huomioitu, että kaikkien oppilaiden suoritustason nostamiseen ei ole "pikaratkaisuja". Jakamalla tärkeimmät tutkimukset ja käytännön esimerkit nämä ohjeet kuitenkin kannustavat johtajia, opettajia ja muita koulun alan ammattilaisia lukemaan, pohtimaan ja miettimään yhdessä projektin oppimismahdollisuuksia omassa tilanteessaan. Ohjaus ja toimintaa tukevat resurssit voivat toimia virikkeinä keskustelulle ja kehitykselle, joka vähentää osallistumisen esteitä ja parantaa koulujen mahdollisuuksia parantaa kaikkien oppilaiden suoritustasoa."
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	
Mahdolliset riskit	Tämän julkaisun lukemiseen tarvitaan aikaa ja mielenkiintoa. Johdon ja johtajaryhmän tulisi olla sitoutuneita näyttöön perustuvaan toimintaan, ja osoittaa tämä myös yhteisissä keskusteluissa ja argumentoinnissa.
Hyödyt	Näyttöpohjaisempi lähestymistapa koulun kehittämiseen.
Työkalun teoreettinen perusta	Se tukee keskustelua 29 maan koulunjohtajien ja tutkijoiden kanssa. Kehittämiskeskuksen tiimi on tehnyt uudesta tutkimuksesta arvion.
Kehittäjä	Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskus, 2018. Tärkeimmät toimenpiteet suoritustason nostamiseksi: Opettajien ja koulunjohtajien ohjeistus. (V. Donnelly ja A. Kefallinou, eds.). Odense, Tanska https://www.european-agency.org/sites/default/files/Key%20Actions%20for%20Raising%20Achievement.pdf

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Learning Café
Työkalun tavoite	Aivoriihi. Voi auttaa osallistujia aktivoitumaan ja rikastuttaa heidän ajatuksiaan. Lisäksi se voi tuottaa keskustelua, josta ideoita voi syntyä.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	On tärkeää, että kaikki osallistujat ovat mukana miettimässä mahdollisia suuntia, joihin näyttöön perustuvia toimenpiteitä voidaan viedä. Työkalu auttaa luomaan rennon ilmapiirin, kun osallistujat voivat liikkua tilassa

	vapaasti ja/tai jutella pienemmissä ryhmissä ja keskustella annetuista aiheista (esim. arvoista ja kuinka niistä voitaisiin tehdä konkreettinen osa koulun päivittäistä arkea). Prosessissa ei ole kyse päätöksenteosta, vaan erilaisten suuntien yhteisestä tunnistamisesta ja niistä keskustelemisesta.
Kohderyhmä	opettajat, opetushenkilöstö, johto
Työkalun käyttö	<p>1) Huolehdi kahvitarjoilusta 😊!</p> <p>2) Järjestele kokoushuone tai muu tila (pöydät ja tuolit) siten, että tilassa on helppo liikkua.</p> <p>3) Päätä, mitä teemoja osallistujat käsittelevät.</p> <p>4) Kirjoita kaikki valitut teemat otsikoiksi fläppitaulupapereille (esim. 4–6 paperia, jokaiselle yksi otsikko).</p> <p>5) Kiinnitä fläppitaulupaperit seinille tai aseta ne pöydille ja laita niiden viereen tusseja, joilla kirjoittaminen onnistuu helposti. Käytä tila kattavasti hyväksi ja huomioi, että fläppitaulupaperit eivät saa olla liian lähellä toisiaan. Voit esittää teemojen järjestyksen kirjoittamalla fläppitaulupapereihin numerot.</p> <p>6) Anna ohjeet osallistujille: Learning Café (esim.) 30–45 min, Pyydä osallistujia siirtymään huoneeseen ja valitsemaan yhden fläppitaulupapereista aloituspisteeksi. <i>Heidän tehtävänä on keskustella (pienryhmissä) ja kirjata ylös kaikki mielestään tärkeät, hyödylliset, mahdolliset tai kiinnostavat kehityssuuntia koskevat ideat.</i> Voit asettaa tietyn aikarajan (esim. 7–10 minuuttia) jokaiselle fläppitaulupaperille. <i>Pienryhmät keskustelevat kaikista teemoista ja näkevät, mitä ideoita edelliset ryhmät ovat jo kehittäneet. He voivat myös esittää kysymyksiä tai kommentteja tai tehdä lisäyksiä aikaisempiin ideoihin.</i></p> <p>7) Yhteenveto: (esim. 20–30 min) Kun kaikista fläppitaulupapereista on keskusteltu pienryhmissä, organisoி yhteenvetokeskustelu, jossa mietitään yhdessä kaikkien osallistujien kesken Learning Cafén tuottamia ideoita. Suunnittele etukäteen, kuinka järjestät tuolit ja fläppitaulupaperit ja auta osallistujia keskittymään ja ottamaan osaa keskusteluun.</p> <p>8) Fläppitaulupaperit voidaan säästää ja jos prosessi jatkuu, ne voivat olla esillä koulun henkilökunnan huoneen seinällä.</p> <p>9) Johto on vastuussa kehityssuuntia koskevista päätöksistä ja on luonnollista, että koulunjohtajat/johtoryhmä vetää Learning Café -prosessia ja keskustelun yhteenvetoa.</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	fläppitaulupapereita, tusseja, teippiä
Mahdolliset riskit	Opettajien osallistuminen voi kärsiä, jos he kokevat Learning Cafén turhana toimintana. Tämä prosessin osa on yhdistettävä muihin osiin

	siten, että osallistujat näkevät kuinka heidän ideoitaan hyödynnetään päätöksenteossa.
Hyödyt	yhteisymmärrys, osallistuminen yhteiseen toimintaan
Työkalun teoreettinen perusta	
Kehittäjä	

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Prosessinuoli
Työkalun tavoite	<ul style="list-style-type: none"> • Luodaan yhteinen yleisnäkemyks tehtävästä / tiimin tehtäväportfoliosta. • Tehtävän/projektin yhdistäminen koko tiimin/organisaation strategiseen kehitysnäkymään.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Kun tiimin on aloitettava laajempi projekti ja/tai on luotava yleiskatsaus.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä ja muut sidosryhmät
Työkalun käyttö	<p>Vaiheittainen prosessi</p> <p>10 min: Ohjeistus ja ryhmien muodostaminen (3–4 henkilöä)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60 min: Ryhmät keskustelevat aiheesta, ja täyttävät "Prosessinuoli"-mallin seuraavasti: • Tavoitteet: mikä on projektin/tehtävän tavoite? • Missio: mikä on syvempi tarkoitus, eli miksi suoritamme tätä tehtävää/projektia? • Visio: kun projekti/tehtävä on valmis, mikä on parantunut/muuttunut? • Resurssit ja taidot: mitä projektin kannalta olennaista voimme tehdä yksilöinä ja yhdessä? • Arvot: mikä on meille tiiminä tärkeää, kuinka haluamme työskennellä yhdessä ja yksilöinä? • Mitä, kuka, milloin – "Projektisuunnitelma" – toimenpiteet jotka vievät päämäärään. • Tavoitteet: projektin virstanpylväät. Kuhunkin virstanpylvääseen päättyy jokin tehtävän/projektin vaiheista. • Haasteet ja ratkaisut: mikä saattaa olla vaikeaa ja kuinka voimme ratkaista asian? • Mahdollisuudet: mihin tämä projekti voi johtaa? <p>20 min: "Näyttely" Kiertäkää tilassa sekoitetuissa ryhmissä (yksi osallistuja kustakin ryhmästä) ja keskustelkaa kustakin julisteesta.</p> <p>30 min: Kaikki osallistujat. Prosessin ja laadittujen sisältöehdotusten arviointi. Mitä olemme oppineet ja mitä tulemme työstämään?</p>

	
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Piirrä etukäteen pieni kuva (tai pyydä osallistujia piirtämään) joka tukee sanoja: Tavoitteet, missio, visio, resurssit ja kompetenssit, arvot, Mitä, kuka ja milloin, tehokkuustavoitteet, haasteet, optiot
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Fläppitaulu, kyniä. "Prosessinuolen" graafinen malli (valinnainen, osallistajat voivat tehdä omansa). On tärkeää, että kaikki elementit ovat mukana. Huone, jossa ryhmillä on tilaa piirtää.
Mahdolliset riskit	
Hyödyt	Prosessinuoli on graafinen työkalu, jossa hyödynnetään sitä, että ihmiset ovat luovempia ja muistavat paremmin, kun sanat ja kuvitus yhdistetään.
Työkalun teoreettinen perusta	
Kehittäjä	Prosessinuoli on Competence Secretariat -sihteeristön versio saman nimisestä työkalusta tekijöiden Mille Obel Høier, Lone Hersted ja Louise Laustsen kirjassa: Creative process management, new ways of better practice. (2011) Kompetenceudvikling.dk

Resurssin kuvaus

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.) https://www.cnesco.fr/fr/publications/ (ranskaksi)

	http://www.cnesco.fr/fr/inegalites-sociales/ http://www.cnesco.fr/fr/dossier-handicap/
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiproessin teemaan	<p>Verkkosivun/bibliografian tärkein tavoite: MITÄ TARVETTA VARTEN tai miksi tämä resurssi voi olla hyödyksi määrätyn kompassiprojektin teeman saavuttamiseksi? Centre national d'étude des systèmes scolaires (Cnesco) arvioi, analysoi ja tukee koulun käytäntöjä, järjestelmiä ja toimintatapoja. Tavoitteena on parantaa ranskalaisen ja muun maalaisten koulujärjestelmien tuntemusta, jotta voidaan saada aikaan dynaaminen muutos ranskalaisessa koulujärjestelmässä.</p>
Kohderyhmä	<p>Mitkä kohderyhmät voivat oppia (tai hyötyä) tästä resurssista? Koordinaatioryhmä ja koulunjohtaja</p>
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	<p>Kuvaile, kuinka verkkosivuston sisältö toimii tai mitä toimenpiteitä/vaiheita on suoritettava, jotta verkkosivuston/bibliografian kanssa toimiminen onnistuu. Kuvaile myös kuinka erilaiset ryhmät (johto, opettajat jne.) ovat mukana. CNESCO perustuu tieteelliseen verkostoon, joka koostuu ranskalaisista ja muun maalaisista eri alojen tutkijoista (didaktiikka, sosiologia, kognitiivinen psykologia, taloustiede, maantieto, jne.). Se tuottaa tutkimukseen perustuvia korkeatasoisia tieteellisiä diagnooseja ranskalaisista ja muun maalaisista koulujärjestelmistä. Se jakaa tutkimuslöydöksiä ja suosituksia opetukseen liittyviä käytäntöjä varten. Se kouluttaa ja tukee ammattilaisia ja päätöksentekijöitä kansallisten ja paikallisten opetuskäytäntöjen ja -järjestelmien käyttöönotossa. Se jakaa kansainvälisesti resurssejaan ja metodologioitaan tieteellistä ja vapaaehtoista arviointia varten.</p>
Hyödyt	<p>Kuvaile verkkosivun/bibliografian käytön odotetut tulokset (esimerkiksi kompetenssit, jotka kohderyhmällä on verkkosivun sisällön lukemisen tai siitä keskustelemisen jälkeen) Tämän resurssin avulla on helpompaa ymmärtää inklusiivisen projektin käyttöönottoalueen ongelmia muihin alueisiin verrattuna. Se auttaa toimenpiteiden suuntaamisessa ja kalibroinnissa. Verkkosivustolta on pääsy moniin teoreettisiin resursseihin</p>
Työkalun teoreettinen perusta	<p>Kuvaile mahdollista resurssin teoreettista perustaa. Miksi se toimii teoreettisesta näkökulmasta? Cnesco ja Centre international d'études pédagogiques (Ciep) järjestivät yhdessä UNESCO:n koulutussektorin ja Euroopan erityisopetuksen ja inklusiivisen opetuksen kehittämiskeskuksen kanssa konferenssin kansainvälisestä vertailusta: "Inclusive schools for pupils with disabilities: accessibility, academic success and individual pathways" (Inklusiiviset koulut vammaisille oppilaille: esteettömyys, akateeminen menestys ja yksilölliset väylät). Cnesco on (tai oli) olennainen osa ranskalaista koulujärjestelmää.</p>
Kehittäjä	<p>SPISEY-yhteistyökumppani, joka kirjoitti tästä resurssista ja mahdolliset yhteystiedot. Réseau Canopé</p>

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	ILFE Toolkit – Embracing Diversity: Toolkit for Creating Inclusive, Learning-Friendly Environments (englanniksi) - Kirja 1: Becoming an Inclusive, Learning-Friendly Environment https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000214297?posInSet=17&queryId=e3b712e8-7656-4bbb-8d8b-a6e9cbc1ec22
Tavoite ja syy, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Tässä kirjassa kuvaillaan kaksi vaihetta, jotka auttavat koordinaatioryhmää ymmärtämään koulua ja oppilaita paremmin. Sen avulla esimerkiksi ymmärretään, miksi jotkut oppilaat eivät tule kouluun, mitä oppimismetodeja opettajat käyttävät ja mitä tulisi kehittää jne. Tästä kirjasta on hyötyä koordinaatioryhmän jäsenille, kun he valitsevat toimenpiteitä, joilla pyritään luomaan osallistavampi ja oppimisystävällisempi ympäristö luokahuoneeseen tai koko kouluun.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Tämän kirjan avulla koordinaatioryhmän jäsenet oppivat, mikä osallisuuden mahdollistava, oppimisystävällinen ympäristö on ja kuinka heidän kouluunsa voidaan luoda sellainen.
Hyödyt	Tämä kirja auttaa harkitsemaan parhaita kehityssuuntia, joilla valitut inklusiiviset arvot voidaan ottaa onnistuneesti käyttöön.
Työkalun teoreettinen perusta	Linkit UNESCO:n ajamiin tiedonantoihin ja arvoihin tarjoavat tarvittavan teoreettisen pohjan osallisuutta vahvistavan koulutusprojektin johtamiseksi ja käyttöönottamiseksi. UNESCO on yksi suurista kansainvälisistä organisaatioista, jotka taistelevat osallistavien opetusjärjestelmien puolesta. He huomioivat tarpeiden ja oppilaiden kapasiteettien moninaisuuden ja pyrkivät kitkemään pois opetuslalla havaittua syrjintää.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

3.4. Esteet

Tällä tarkoitetaan seuraavaa:

- Mitä sellaisia esteitä ja asiaa edistäviä tekijöitä voidaan ennakoida, jotka tekisivät mainittujen arvojen, polkujen ja arvioiden kanssa työskentelystä vaikeaa suhteessa valittuun suuntaan ja kohderyhmään? Se saattaa olla erityisen kiinnostavaa esimerkiksi joidenkin sidosryhmien, fyysisten esteiden tai rakenteellisten olosuhteiden osalta.
- SWOT-analyysin tai muun muutostarpeiden analyysin tekeminen saattaa helpottaa huomioitavien seikkojen hahmottamista.

Resurssit esteiden tunnistamista varten

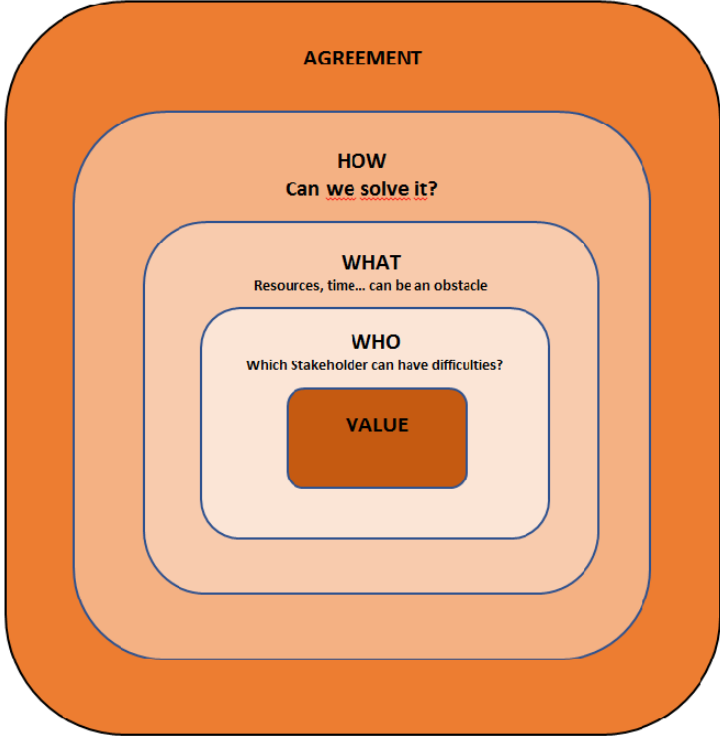
Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Toimi päinvastoin
Työkalun tavoite	Kun kohdataan hankala tilanne tai ongelma, yritetään kuvitella se päinvastaiseksi ja löytää ratkaisuja sitä kautta. Tämän työkalun avulla voit tarkastella työskentelytapojasi ja miettiä uusia aiheita (eräänlainen käännteinen aivoriihi).
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Vastakkaisten mielentilojen ja toimenpiteiden välillä vaihteleva saa luovat prosessit etenemään. Tämän menetelmän avulla voidaan kehittää tietoisuutta näistä eri mielentiloista ja toiminnoista ja yrittää vaihdella niiden välillä luoden dynaamisempia ja luovempia prosesseja.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä / paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Jos projektin eteneminen on pysähtynyt tai ryhmätyöskentelyssä on ilmennyt jännitteitä, pidä tauko ja katso, mitä olette tällä hetkellä tekemässä ja kuinka. Tee asioista lista (Ajatteletko, keskusteletko ja puhutko koko ajan? Keräätkö lähes koko ajan tietoja ja analysoitko niitä? Työskenteletkö monta tuntia kerrallaan? Työskenteletkö erittäin hitaasti? Jne.) 2) Kirjoita vastakohta ylös: Työskentelettekö yksin ja eri paikoissa? Voitte mennä ulos keskustelemaan tai siirtyä muihin tiloihin. Piirtäminen, rakentaminen tai ulos siirtyminen tarkkailua varten sekä leikkisä ja intuitiivinen toiminta. Voitte työskennellä nopeammin, mutta lyhyempiä aikoja esimerkiksi asettamalla ajastimen tms. 3) Keskustelkaa työskentelytavoista, joita ette ole käyttäneet, ja miettikää, mitä niistä voisi olla hyödyllistä tai hauska kokeilla. Kokeilkaa niitä tämän jälkeen käytännössä. Teidän on ehkä sovittava toimintasuunnitelmasta, eli mm. siitä, kuinka kauan haluatte jatkaa ennen muiden työskentelytapojen kokeilemistä, vaihdellen erilaisten keinojen, kuten kirjoittamisen ja piirtämisen tai muovailun välillä tai valiten erilaisia paikkoja tai ajanjaksoja työskentelyä varten.

Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Paperia, kyniä.
Mahdolliset riskit	Keskustellaan huonoista toimintatavoista eikä löydetä ratkaisuja
Hyödyt	Kehitetään uusia ja omaperäisiä ratkaisuja
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Luovat rajoitukset
Työkalun tavoite	Muunna esteet ja rajoitukset inspiroivaksi viitekehyyksi.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Kun kaikki on mahdollista, eikä mitään rajoja ole asetettu, voi projektin aloittaminen tai luova ajattelu olla vaikeaa. Tässä menetelmässä korostetaan tarvetta stimuloivan viitekehyyksen tai rajoitteiden luomiseen, jotta toiminta kohdistuisi tarkemmin ja luovuus lisääntyisi.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä / paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Pohtikaa meneillään olevaa projektia viiden minuutin ajan yksin ja miettikää, mitä haluaisitte tapahtuvan. 2) Aloittakaa aivoriihisessio rajoitteiden tai sääntöjen ideoimiseksi. Kaikki vaihtoehdot ovat avoinna ja rajoitukset voivat koskea esimerkiksi sitä, kuinka paljon aikaa voidaan käyttää, miltä jonkin tulisi näyttää, mitä materiaaleja ja värejä tulisi käyttää, mitä aktiviteetteja voidaan suunnitella tai kuinka projektia tulisi työstää. 3) Arvioikaa yhdessä rajoituksia, jotka sopivat projektiin ja jotka ovat samalla hauskoja ja innostavia ryhmän kannalta. Valitkaa rajattu määrä rajoituksia, jotka muodostavat sopivan viitekehyyksen ideointia ja projektityötä varten. 4) Jatkaa ideoimalla ratkaisuja käyttöön otettuja rajoituksia noudattaen.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Paperia ja kyniä.
Mahdolliset riskit	Älä muuta rajoituksia ratkaisuksi

	Liiallinen rajoittaminen voi olla häiritsevää
Hyödyt	Tietoisuus projektin rajoista Löydetään tapa muuttaa rajoitukset ratkaisuksi
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Avainkysymykset
Työkalun tavoite	Harkitaan ja analysoidaan mahdollisia esteitä, joita sattaa ilmetä, kun tiettyä arvoa koskevia ohjeita ja toimenpiteitä otetaan käyttöön.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Esteiden analysoinnin tukeminen tietyn arvon käyttöönotto toimien osalta. Tämä tuki tapahtuu niiden avainkysymysten ja avainelementtien muodossa, joita ryhmän tulisi harkita
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä
Työkalun käyttö	<p>1. MAHDOLLISEN ESTEEN AIHEUTTAVIEN AVAINELEMENTTIEN ANALYYSI Koordinaatioryhmä toimii pienryhmissä (3–5 henkilöä). Jokainen pienryhmä järjestää aivoriihen mahdollisista esteistä, joita kunkin arvon kohdalla saattaa ilmetä. Jokainen pienryhmä saa käyttöönsä alla kuvatun verkoston ja heidän on keskusteltava seuraavista avainelementeistä:</p> <p>a) KUKA: millä sidosryhmällä voi olla vaikeuksia ottaa käyttöön tietyn arvon suhteen sovittuja ohjeita? ja b) MITÄ vaikeuksia heillä saattaa olla? c) KUINKA nämä vaikeudet voidaan voittaa ja muuntaa mahdollisuuksiksi</p> <p>2. SOPIMINEN Jokainen pienryhmä jakaa keskustelunsa muiden jäsenten kanssa ja aloittaa keskustelun, jonka tavoitteena on sopiminen kunkin arvon pääasiallisista esteistä, niiden voittamisesta ja muuttamisesta mahdollisuuksiksi. Sopimukset on hyvä kirjoittaa yhteiseen kaavioon.</p>

	
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erityisosaamista ei edellytetä, mutta yhden ryhmän jäsenen on toimittava fasilitoijana, joka kannustaa ryhmän jäseniä hedelmälliseen keskusteluun.
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Kortti jokaiselle pienryhmälle ja digitaalinen liitutaulu sopimusten kirjaamista varten.
Mahdolliset riskit	Jotkut osallistujat eivät ehkä kunnioita muiden mielipiteitä riittävästi, mikä saattaa vähentää ryhmän muiden jäsenten osallistumista. Fasilitoijan voi olla vaikea saada kaikkia ottamaan osaa keskusteluun.
Hyödyt	Parannetaan tietoisuutta vaikeuksista ja esteistä, joita inklusiivisten arvojen käyttöönotolle kouluissa on.
Työkalun teoreettinen perusta	Muotoiluajattelu
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Työkalun kuvaus

Työkalun nimi	Motivaatiokysely – epävarmuuden käsittely									
Työkalun tavoite	<p>Tämä menetelmä sopii muutoksen tuomien etujen ja haittojen tunnistamiseen. Tällä menetelmällä voidaan vahvistaa toimijoiden sisäistä motivaatiota, selkiyttää muutoksen aiheuttamaa epävarmuutta ja suunnitella tulevia toimenpiteitä.</p> <p>Perusprosessit ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimijoiden sitouttaminen muutokseen - prosessin ohjaaminen strategisella kohdentamisella - muutoslausekkeiden johtaminen mietinnöistä ja tiivistelmistä - eteenpäin vievien toimenpiteiden suunnittelu, silta muutokseen 									
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	<p>Kehityksen peruste: Kaikki muutokset ja kehitys edellyttävät osallistujilta uusia toimintatapoja, mikä haastaa heille tuttua ajatteluaan. Osallistujien kanssa saavutetaan siis kehitystä muutokseen kehittyvillä oppimisprosesseilla.</p> <p>Kehitykseen liittyvät vaatimukset voivat joidenkin osallistujien kohdalla aiheuttaa epävarmuutta. Esimerkiksi epätietoisuus siitä, olenko tähän saakka tehnyt riittävästi (ammattillinen/henkilökohtainen identiteetti), epätietoisuus siitä, onko "muutos" hyvä ratkaisu (ammattillinen/henkilökohtainen vastuu kohderyhmän suhteen), epätietoisuus siitä, osaanko toimia uudella tavalla (ammattilliset/henkilökohtaiset taidot).</p>									
Kohderyhmä	<p>Tämän menetelmän kohderyhmänä ovat etupäässä työntekijät, joiden on työskenneltävä uudella tavalla. Esimerkiksi kun on estettävä tyytymättömyyttä opetukseen yhteisillä ponnistuksilla ennen opetuksessa tehtyä siirtymää, sen aikana ja sen jälkeen, tai kun ensimmäiset merkit yksittäisten henkilöiden tyytymättömyydestä havaitaan ja tilanne on ratkaistava opiskelu- ja opetusympäristöön suunnatuin toimenpitein.</p>									
Työkalun käyttö	<p>Fasilitoiva keskusteluohjaaja ja (pienempi) työntekijäryhmä.</p> <p>Vaihe 1: Selvitetään muutosprosessin tärkeimmät kysymykset aivoriihen ja osallistujien harkinnan kautta.</p> <p>Vaihe 2: Haastatellaan toimijoita epävarmuuden suhteen. Käytetään "Epävarmuus ja esteet" -taulukon rakennetta</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 30%;"></th> <th style="width: 35%;">Continue usual ... "specific practice"</th> <th style="width: 35%;">Perform new ... "specific practice"</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">Benefits</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">Costs</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Vaihe 3: Muutostoimenpiteistä päättäminen Tämä vaihe on neliportainen: a) tunnistetaan alueet, joilla on valmius muutokseen b) neuvotellaan muutosohjelma c) muotoillaan muutosohjelma d) sitovat päätökset</p>		Continue usual ... "specific practice"	Perform new ... "specific practice"	Benefits			Costs		
	Continue usual ... "specific practice"	Perform new ... "specific practice"								
Benefits										
Costs										

Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Johtamistyyli: utelias, rauhallinen, ohjaava, hyväksyvä Prosessin fasilitoijan on sovellettava näitä neljää periaatetta: a) Udtryk empati med aktørerne b) Tydeliggør forskelle c) Gå med modstanden d) Understøt aktørernes mestringsforventninger
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Motivaatiokyselyyn kuuluu relevantteja kysymyksiä sellaisen prosessin tukemiseksi, jonka aikana muita työkaluja/strategioita voidaan tunnistaa. Lähestymistavat ja metodit, kuten arvostavat kyselyt, aivoriihet ja vastaavat ovat prosessin kannalta relevantteja.
Mahdolliset riskit	On mahdollista, että ryhmätilaisuuksissa on osallistujia, jotka osallistuvat pidättyväisesti epävarmuuden vuoksi tai koska he ajattelevat, että heillä ei ole muutoksen edellyttämiä taitoja. On mahdollista, että ryhmätilaisuuksissa on niitä osioita vastustavia, joissa heidän pitäisi myötävaikuttaa uuden käytännön hyötyihin. Tämän vuoksi on tärkeää varmistaa, että kaikki ryhmän osallistujat tuntevat olensa tasavertaisiksi prosessiin osallistumisen suhteen ja että vastustus tunnistetaan tärkeäksi oppimisen laukaisevaksi tekijäksi.
Hyödyt	Tämän työkalun tarkoituksena on fasilitoida dialogia, jossa esteet ja muutosvastarinta tunnistetaan. Tavoitteena on fasilitoida prosesseja, joissa pääasiallisia muutosten tekijöitä kunnioitetaan heidän asiantuntemuksensa ja näkemystensä vuoksi.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä malli perustuu Millerin ja Rollnickin (2014) menetelmiin. Kyseessä on transteoreettinen menetelmä, joka tarjoaa erityisen mallin keskusteluille muutosprosesseista. Menetelmä soveltuu tilanteisiin, joissa työntekijät tuntevat itsensä epävarmoiksi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tilanteita, joissa työntekijät sekä haluavat että eivät halua noudattaa muutosprosessia. Epävarmuuden olennaisin tekijä on, että selkeää toimintatapaa ei ole. Tämä epävarmuus, suuntaan tai toiseen, voi tarkoittaa, että olet jumissa etkä kykene toimimaan. Tämä malli ei määritä päätöstä auktoritatiivisesti, mikä lisäisi epävarmuutta, vaan siinä pyritään tutkimaan ja avaamaan työntekijöiden epävarmuutta. Fasilitoijan on tietoisesti edistettävä tulevien toimien suuntaa, mutta muutokseen ei pakoteta. Toimintapäätökset tehdään työntekijöiden asenteiden ja arvojen mukaisesti. Menetelmä ei motivoi työntekijää mihinkään, vaan olettaa että työntekijän ja johtajan/konsultin välillä on yhteistyösuhde. Tarkoituksena on auttaa selvittämään tietyn muutoksen kustannuksia ja mahdollisuuksia.
Kehittäjä	Miller, W.R & Rollnick, S. (2012): Motivational Interviewing – third edition. Guilford Publications, New York.

Resurssin kuvaus

Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	ILFE Toolkit – Embracing Diversity: Toolkit for Creating Inclusive, Learning-Friendly Environments (englanniksi) - Kirja 3: Getting All Children In School and Learning https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000214297?posInSet=17&queryId=e3b712e8-7656-4bbb-8d8b-a6e9cbc1ec22
Tavoite ja syy, miksi resurssi sopii kompassiproessin teemaan	Tästä kirjasta on hyötyä, kun mietitään ja analysoidaan olemassaolevia esteitä osallisuuden mahdollistavalle oppimiselle koulussa. Tämä työkalu tuo ilmi, kuka on haavoittuvaisessa asemassa opetuksen suhteen ja kuinka löydetään lapset, jotka eivät ole koulussa ja miksi näin on. Lisäksi se tarjoaa ideoita toimintasuunnitelmaan, jolla kaikki lapset saataisiin kouluun.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Kirja antaa koordinaatioryhmän jäsenille runsaasti tietoja pääasiallisista esteistä, jotka estävät lapsia tulemasta kouluun tai saavat heidät jättämään koulun kesken. Lisäksi tietoa löytyy tavoista, joilla näitä esteitä voitaisiin vähentää tai poistaa.
Hyödyt	Tämä kirja voi auttaa parantamaan tietoisuutta vaikeuksista ja esteistä, joita osallistavan kasvatuksen arvojen käyttöönotolle kouluissa on.
Työkalun teoreettinen perusta	Linkit UNESCO:n ajamiin tiedonantoihin ja arvoihin tarjoavat tarvittavan teoreettisen pohjan osallisuutta vahvistavan koulutusprojektin johtamiseksi ja käyttöönottamiseksi. UNESCO on yksi suurista kansainvälisistä organisaatioista, jotka taistelevat osallisuutta vahvistavien opetusjärjestelmien puolesta. He huomioivat tarpeiden ja oppilaiden kapasiteettien moninaisuuden ja pyrkivät kitkemään pois opetusallalla havaittua syrjintää.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

3.5. Resurssit

Tällä tarkoitetaan seuraavaa:

- Millaisia resursseja on käytettävissä ja mitä niistä on tärkeä ottaa käyttöön esimerkiksi mahdollisten ongelmien tai esteiden ratkaisemiseksi? Käytettävissä saattaa esimerkiksi olla määrättyyn kohderyhmään liittyvää erityistä työtä tekeviä tärkeitä avainhenkilöitä. Resursseihin kuuluvat myös taloudellisten resurssien kohdistaminen, materiaalit ja muut esineet, jotka tukevat prosesseja ja käytäntöjä.
- Esim tarvittavat erityistaidot ja kompetenssit sekä mahdollinen henkilökunnan koulutustarve.

Resurssityökalut

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Työpöytä tutkimus
Työkalun tavoite	Työpöytä tutkimuksella päästään nopeasti käsiksi suureen määrään tietoa, jotta haasteita ymmärretään paremmin projektin alussa.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Uuden tiedon, inspiraation ja uusien näkökulmien saaminen aiheesta.
Kohderyhmä	Paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Voit ottaa käyttöön tehtävälistan, jotta muistat tutkittavat kohteet. 2) Järjestetään aivoriihi ja päätetään, minkä tyyppistä materiaalia halutaan etsiä ja mistä sitä löytyy. On hyvä pyrkiä sekä monipuolisuuteen että laatuun: median uutisartikkelit, TV, tutkimusartikkelit, raportit ja muut aikaisemmat toimeksiannot, verkkosivut, blogit ja kirjat. 3) Etsi tapa, jolla voit jakaa materiaalia ryhmän jäsenille.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Ei tarvetta
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Tietokone, pöytä, kenties pätevä kirjastonhoitaja! Yhteinen julisteseinä tai digitaalinen blogialue, jonka kaikki ryhmän jäsenet näkevät ja jota he voivat käyttää.
Mahdolliset riskit	On paljon tietoja, joita voi olla vaikea jakaa tai organisoida Ei käytetä turvallisia lähteitä, tiedot ovat virheellisiä tai epätäydellisiä
Hyödyt	Kuvaile työkalun käytön odotetut tulokset (esimerkiksi kompetenssit, jotka kohderyhmällä on tämän työkalun käytön jälkeen)

Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Monet näkökulmat
Työkalun tavoite	Tässä menetelmässä on kyse ideoiden, mielipiteiden ja oivallusten keräämisestä erilaisilta ihmisryhmiltä, joilla on kokemusta tai asiantuntemusta tietystä aiheesta tai haasteesta
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tiedon ja mielipiteiden moninaisuuden hyödyntäminen inspiraation ja ideoiden lähteenä. Käyttäjäkokemusten kerääminen
Kohderyhmä	Paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Suunnittele ideointisessio, johon kuuluu pieniä tehtäviä, kuten kollaasin tekeminen, mallien rakentaminen muovailuvahasta, legoista tai juomapilleistä taikka vastaaminen erilaisiin kysymyksiin. Voit myös suunnitella aktiviteetin, joka liittyy teemaan jollakin tavoin. 2) Ota selvää, keillä on tietoa, kokemusta tai ideoita haasteesta, jonka parissa työskentelet. Voit pyytää osallistumaan myös niitä, joilla ei ole erityistä kokemusta mutta joilla on asioista voimakkaita mielipiteitä tai näkemyksiä. 3) Etsi kokoukselle paikka, jossa on rento ja mukava ilmapiiri tai koristele luokkahuone miellyttäväksi. 4) Kutsu osallistujat paikalle ja selitä huolellisesti etukäteen, mitä aiot tehdä ja mihin tuloksia tullaan käyttämään. 5) Ohjaa workshopia rohkaisten osallistujia selittämään ja visualisoimaan kokemuksiaan, mielipiteitään ja ajatuksiaan käsiteltävän haasteen suhteen. 6) Kerää mahdollisimman paljon erilaisia näkemyksiä, mielipiteitä tai ideoita.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Kyniä ja paperia, tallennusvälineet ja kamera tai älypuhelin.
Mahdolliset riskit	Osallistujille ei kerrota, miksi he ovat paikalla ja mitä heiltä odotetaan (he eivät halua osallistua) Osallistujat on valittu liian rajoitetusti (ideoita ei tule tarpeeksi)
Hyödyt	6) Projektille on eduksi, että käytössä on mahdollisimman paljon erilaisia näkemyksiä, mielipiteitä tai ideoita.

Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus																								
Työkalun nimi	Tarkistuslista																							
Työkalun tavoite	Tämä työkalu auttaa koordinaatioryhmän jäseniä tunnistamaan, mitä saatavilla olevia resursseja inklusiivisten arvojen onnistuneeseen käyttöönottoon tarvitaan.																							
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tämä työkalu auttaa tunnistamaan, mitä resursseja inklusiivisten arvojen onnistuneeseen käyttöönottoon tarvitaan. Lisäksi työkalun avulla voidaan päättää, mitkä resurssit ovat saatavilla tai järjestettävissä ja mitä ei voida saada käyttöön.																							
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet																							
Työkalun käyttö	<p>1. AIVORIIHI</p> <p>Aloita yhteisellä aivoriihellä, jossa käytetään apuna alla kuvatun kaltaista taulukkoa. Taulukossa on oltava sama määrä sarakkeita kuin mitä koordinaatioryhmä on aikaisemmin valinnut arvoja.</p> <p>Ryhmän jäsenten tulisi miettiä, mitä resursseja he tarvitsevat kunkin arvon saavuttamiseksi. On tärkeää, että he huomioivat käytettävissä olevat resurssit ja välttämättömäksi katsomansa resurssit (olipa niitä käytössä tai ei). Jokaisen jäsenen on kehitettävä ainakin yksi idea. Resurssit on ilmoitettava taulukossa.</p> <p>Jäsenet esittävät ideansa suullisesti ja fasilitoija kirjoittaa kaikki ideat ylös.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="background-color: #fff9c4;"></th> <th style="background-color: #fff9c4;">Arvo 1</th> <th style="background-color: #fff9c4;">Arvo 2</th> <th style="background-color: #fff9c4;">Arvo 3</th> <th style="background-color: #fff9c4;">Arvo 4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="background-color: #fff9c4;">Kunkin arvon saavuttamiseksi käytettävissä olevat ja/tai välttämättömät resurssit.</td> <td>1. 2. 3. ...</td> <td>1. 2. 3. ...</td> <td>1. 2. 3. ...</td> <td>1. 2. 3. ...</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #fff9c4;">Määritä tarvittavat resurssit mahdollisimman tarkkaan.</td> <td>1. 2. 3. ...</td> <td>1. 2. 3. ...</td> <td>1. 2. 3. ...</td> <td>1. 2. 3. ...</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #fff9c4;"><i>Esimerkit:</i> - Paljonko tarvitaan rahaa? - Mitä materiaaleja tarvitaan? Paljonko niitä tarvitaan? Mikä niiden hinta on? Onko meillä ne? Kuinka saamme ne hankittua?</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					Arvo 1	Arvo 2	Arvo 3	Arvo 4	Kunkin arvon saavuttamiseksi käytettävissä olevat ja/tai välttämättömät resurssit.	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	Määritä tarvittavat resurssit mahdollisimman tarkkaan.	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	<i>Esimerkit:</i> - Paljonko tarvitaan rahaa? - Mitä materiaaleja tarvitaan? Paljonko niitä tarvitaan? Mikä niiden hinta on? Onko meillä ne? Kuinka saamme ne hankittua?				
	Arvo 1	Arvo 2	Arvo 3	Arvo 4																				
Kunkin arvon saavuttamiseksi käytettävissä olevat ja/tai välttämättömät resurssit.	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...																				
Määritä tarvittavat resurssit mahdollisimman tarkkaan.	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...	1. 2. 3. ...																				
<i>Esimerkit:</i> - Paljonko tarvitaan rahaa? - Mitä materiaaleja tarvitaan? Paljonko niitä tarvitaan? Mikä niiden hinta on? Onko meillä ne? Kuinka saamme ne hankittua?																								

	<p>- Keitä pitäisi ottaa toimintaan mukaan? Mitä se tarkoittaa? Kuinka tämä saavutetaan? Onko palkattava asiantuntija?</p>				
	<p>2. TARKENNUS Kun kaikki ideat on edellisessä vaiheessa kirjattu ylös, osallistujien on jatkettava taulukon seuraavasta rivistä. Taulukon toisessa osassa heidän on määritettävä tarvitsemansa resurssit mahdollisimman tarkkaan.</p> <p>3. REALISTISUUDEN VARMISTAMINEN Viimeisessä vaiheessa kaikki taulukkoon kirjatut ideat käydään läpi ja keskustellaan siitä, ovatko ne kaikki realistisia. Epärealistiset tai monia epäilyksiä tai vaikeuksia sisältävät resurssit ympäröidään punaisella. Realistiset tai toteutettavissa olevat resurssit ympäröidään vihreällä. Ryhmä voi päättää pitää loppukeskustelun punaisella merkityistä resursseista ja päättää, hylätäänkö ne vai pyritäänkö ne saamaan käyttöön ratkaisemalla niihin liittyvät haasteet.</p> <p>4. KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT RESURSSIT Tee lopuksi lista kunkin arvon toteutettavissa olevista resursseista (merkattu vihreällä).</p>				
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erytisosaaminen ei ole tarpeen.				
Erytisosaamateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Digitaalinen liitutaulu tai suuri paperiarkki ideoiden jakamiseksi ja kirjaamiseksi.				
Mahdolliset riskit	Kaikkien jäsenten on kunnioitettava toistensa mielipiteitä ja annettava rakentavaa kritiikkiä. Jos näin ei ole, joidenkin ryhmän jäsenten osallistuminen voi kärsiä.				
Hyödyt	Tämä työkalu helpottaa kaikkien käytettävissä olevien resurssien listaamista.				
Työkalun teoreettinen perusta	Muotoiluajattelu: http://75toolsforcreativethinking.com/				
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja				

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Ideapuu
Työkalun tavoite	Ideapuun avulla osallistujat voivat visualisoida ja järjestää resurssi-ideansa aivoriihen aikana.

Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Ideoiden järjesteleminen visuaalisesti auttaa osallistujia saamaan selkeämmän kuvan eri näkökulmista.
Kohderyhmä	opetushenkilöstö, oppilaat, sidosryhmät, johtajat
Työkalun käyttö	<p>Ideat esitellään puun muodossa. Puussa on useita oksia, joiden avulla osallistujat voivat kattaa monia aiheita samanaikaisesti tai keskittyä yhteen aiheeseen useista näkökulmista.</p> <p>Aiheet ja ala-aiheet tulee valita suhteessa ryhmän tietotasoon.</p> <p>Osallistujat työskentelevät pienryhmissä, joissa käsitellään omaa puuta ja rajattua määrää oksia. On hyvä idea antaa osallistujille joitakin kysymyksiä ja mahdollisia näkökulmia (esimerkiksi antaa heille oksia etukäteen, sillä se helpottaa asian kehittelyä ja antaa mahdollisuuden keskittyä varsinaiseen ongelmaan).</p> <p>1) Pyydä ryhmiä piirtämään suuri puu (yksinkertainen) paperille (fläppitaulupaperi / suuri paperiarkki). Voit pyytää heitä piirtämään niin monta oksaa (esim. eri sidosryhmiä) kuin katsot tarpeelliseksi. Ota aina mukaan erillinen oksa "sekalaisille" ajatuksille, jotta aihetta ei rajata turhan tarkasti. Pyydä osallistujia käyttämään <i>erivarista kynää joka oksan kohdalla, post-it-laput mukaan lukien, jotta kokonaisuus pysyy selkeänä</i></p> <p>2) Kaikkia osallistujia pyydetään kirjoittamaan ideansa post-it-lapulle ja kiinnittämään se oksaan, johon he ajattelevat sen kuuluvan.</p> <p>3) Tiivistäminen: Kun kaikki ideat on kirjattu, koko ryhmä käy ne läpi. On tärkeää säästää puut prosessin seuraavaa vaihetta varten ja hyödyntää niitä näkyvästi.</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	ryhmäpöydät, fläppitaulupaperit, post-it-laput, tussit
Mahdolliset riskit	Valitut näkökulmat ja kysymykset saattavat rajoittaa harjoituksen laajuutta. Osallistuminen voi olla passiivista tai lähestymistapa pinnallinen, jos toiminta ei konkreettisesti liity prosessiin kokonaisuutena.
Hyödyt	näkemyks koulun resursseista laajenee
Työkalun teoreettinen perusta	
Kehittäjä	Haukijärvi, N., Kangas, A., Knuutila, H., Leino-Richert, E. & Teirasvuo, N.2014. Turun ammattikoulun kurssimateriaalia 2014/92. http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522165121.pdf

Resurssiprosessin resurssit

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.) Resurssit inklusiosta opetuksessa (englanniksi) https://en.unesco.org/themes/inclusion-in-education/resources
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Verkkosivun/bibliografian tärkein tavoite: MITÄ TARVETTA VARTEN tai miksi tämä resurssi voi olla hyödyksi määrätyn kompassiprojektin teeman saavuttamiseksi? Tämä verkkosivu tarjoaa kaikki lausunnot, käytännöt ja ohjeet, mutta myös työkaluja ja työkalusarjoja ja muita resursseja.
Kohderyhmä	Mitkä kohderyhmät voivat oppia (tai hyötyä) tästä resurssista? Opettajat ja koulunjohtajat
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Kuvaile, kuinka verkkosivuston sisältö toimii tai mitä toimenpiteitä/vaiheita on suoritettava, jotta verkkosivuston/bibliografian kanssa toimiminen onnistuu. Kuvaile myös kuinka erilaiset ryhmät (johto, opettajat jne.) ovat mukana. Opettajat löytävät tarpeellisia työkaluja, kuten havaintotaulukoita, videoita, koulutusta jne. Ryhmät voivat käyttää sivustoa tehdäkseen vertailutestejä inklusioprojektiaan varten
Hyödyt	Kuvaile verkkosivun/bibliografian käytön odotetut tulokset (esimerkiksi kompetenssit, jotka kohderyhmällä on verkkosivun sisällön lukemisen tai siitä keskustelemisen jälkeen) Opettajat löytävät hyödyllisiä työkaluja ja ratkaisuja inklusioprojektejaan varten. Sivuston avulla voit myös jakaa kokemuksiasi ja inspiroitua muiden kokemuksista.
Työkalun teoreettinen perusta	Kuvaile resurssin sisällön mahdollista teoreettista perustaa. Miksi se toimii teoreettisesta näkökulmasta? Linkit UNESCO:n ajamiin tiedonantoihin ja arvoihin tarjoavat tarvittavan teoreettisen pohjan inklusiivisen koulutusprojektin johtamiseksi ja käyttöönottamiseksi.
Kehittäjä	SPISEY-yhteistyökumppani, joka kirjoitti tästä resurssista ja mahdolliset yhteystiedot. Réseau Canopé

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	<i>Kirja: "R. Flecha (ed.). Successful educational actions for inclusion and social cohesion in Europe". Berlin (2015).</i> https://www.schooleducationgateway.eu/files/esl/downloads/13_INCLU_D-ED_Book_on_SEA.pdf

Tavoite ja syy, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Kirjaan on kerätty tärkeimmät tulokset projektista <i>INCLUD-ED Strategies for inclusion and social cohesion in Europe from education (2006–2011)</i> . Tavoitteena on saavuttaa menestyksekkäs koulutustulos eri Euroopan maista tulevien oppilaiden suhteen sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kautta ja yhteistyössä eri sidosryhmien ja erilaisten koulutusyhteisöjen resurssien avulla.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Kirjassa ehdotetaan opetusyhteisön jäsenten (vanhemmat ja muut sosiaaliset toimijat) ottamista mukaan luokkahuoneissa yhteistyössä tapahtuviin oppimistapahtumiin. Kirja voi helpottaa koulutusstrategioiden analysoimista, jolloin voitaisiin havaita toimenpiteet, jotka edistävät sosiaalista syrjäytymistä ja ottaa mukaan muita sidosryhmiä osallisuuden edistämiseksi. Tämän kirjan lukeminen voi tuottaa koululle konkreettisia resursseja menestyksekkään koulutustuloksen saavuttamiseksi monessa sosiaalisessa ja kulttuurisessa toiminnassa ja osallistumisessa. Lisäksi kirjasta voi olla hyötyä inklusiokompassin käyttöönottovaiheen suunnittelussa.
Hyödyt	Eri lukujen lukeminen antaa koordinaatioryhmän jäsenille laajan valikoiman resursseja ja strategioita esimerkiksi sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi ja sellaisen toiminnan välttämiseksi, joka johtaisi sosiaaliseen syrjäytymiseen opetusyhteisössä.
Työkalun teoreettinen perusta	Kirja perustuu sosiokulttuuriseen teoriaan ja korostaa vuorovaikutuksen ja kielen merkitystä osallistavien käytäntöjen edistämisessä.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

3.6. Valitut polut

Tällä tarkoitetaan seuraavaa:

- Osallisuuteen tähtäävään yhteistyöhön valitaan yhdessä mukana olevien sidosryhmien kanssa kuvailtujen arvojen, suuntien, esteiden ja resurssien analyysin pohjalta tietyt menetelmät ja tehtävät. Muista, että osallisuuden suhteen ei ole yksittäistä menetelmää, joka toimisi aina ja kaikkialla, joten menetelmiä osallisuuden mahdollistavan kulttuurin aikaansaamiseksi on kehitettävä ja valittava paikallisesti.
- Luodaan yksityiskohtaisempi työsuunnitelma osallistavien käytäntöjen käyttöönottoa varten

Työkalut valittuja polkuja varten

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Toimintasuunnitelma
Työkalun tavoite	Kun tehdään yhteistyötä muiden ihmisten kanssa, on tärkeää että tekemisestä ja tavoitteista on yhteisymmärrys.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Yksi keino sen saavuttamiseksi on luoda visuaalinen jaettu kuvitus tiestä, jolla olette, menetelmistä, joita tulette käyttämään, sekä tiedoista, milloin tiettyjä toimenpiteitä tehdään ja kuinka kauan ne kestävät: Etenemissuunnitelma.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä
Työkalun käyttö	1) Kirjatkaa ylös toimenpiteet, aktiviteetit, menetelmät ja työkalut, joita tarvitaan ja keskustelkaa ja suunnitelkaa eri toimintojen ajankäyttö, merkatkaa ne, kirjatkaa ne ylös tai piirtäkää ne? 2) Asettakaa kaikki elementit aikajanelle tai tarkoitukseen sopivaan kaavioon, esimerkiksi sipulikaavioon tai vaakadiagrammiin. Merkitkää prosessin eri vaiheet ja määräajat, vastuussa olevat henkilöt ja kenties käytetyt menetelmät. 3) Pitäkää käytössä oleva etenemissuunnitelma esillä kaikille ja palatkaa siihen, kun tiimin on arvioitava tehtyä työtä ja sen sujumista.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Eryitysmateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet).

Mahdolliset riskit	Toimintasuunnitelmaan otetaan liikaa asioita ja sitä on vaikea lukea
Hyödyt	Projektista saadaan laaja näkeys ja tiedetään kaikkien vastualueet Muistuttaa seuraavista vaiheista ja tehtävistä töistä Ole ylpeä jo tehdystä työstä
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Tarkempi katsaus
Työkalun tavoite	Määritetään käyttöönottoprosessin konkreettiset toimintavaiheet.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Koordinaatioryhmän jäsenet ryhtyvät käyttöönottoprosessin edellyttämiin konkreettisiin toimiin. He tekevät seuraava: (a) määrittävät kaiken käyttöönotettavan, määrittävät päivämäärät jokaiselle toiminnolle tai vaiheelle, (b) harkitsevat ja määrittelevät metodologian, (c) miettivät, kuinka työt ja erilaiset tehtävät jaetaan jäsenten kesken.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Työkalun käyttö	<p>1. MUISTAMINEN Jaa ryhmän jokaiselle jäsenellä raportti, jossa on tärkeimmät edellisissä vaiheissa tehdyt päätökset: kehitettävä osallistavan kasvatuksen arvot ja tiivistelmä olemassa olevista esteistä ja resursseista. Näiden tietojen avulla he muistavat kaiken tehdyn työn ja heidän on helpompi antaa tarkkoja vastauksia alla oleviin kysymyksiin.</p> <p>2. ETENEMINEN Kokoa 3–4 henkilön pienryhmiä riippuen koordinaatioryhmän henkilömäärästä. Jokaisen pienryhmän on täytettävä kortti (ks. alla oleva esimerkki) jokaista ryhmän valitsemaa arvoa kohden. Jokaisen tulisi positiivisen keskustelun vaalimiseksi keksiä ideoita ja argumentteja mielipiteidensä tueksi.</p> <p>Kortissa on neljä eri aihetta yhdessä mietittäviksi:</p> <p>1. ALOITTAMINEN: miettikää, kuinka käyttöönotto aloitetaan? Valitut polut -vaiheessa on erittäin tärkeää miettiä, kuinka koko opetusyhteisö (oppilaat, kaikki opettajat ja henkilökunta) saadaan sitoutettua. Tässä sarakkeessa on korostettava mitä toimenpiteitä suoritetaan, jotta kaikki saadaan motivitua olemaan mukana käyttöönottoprosessissa.</p>

	<p>2. TOIMINTA: heidän on harkittava ja selitettävä koko käyttöönottoprosessin aikana tehtävät toimenpiteet. Myös toimenpiteiden ajankohdat tulisi arvioida.</p> <p>3. METODOLOGIA: harkitkaa metodologisia resursseja (menetelmät, työkalut, innoittavat esimerkit jne.).</p> <p>4. TYÖNJAKO: kuvailkaa, mitä kukin jäsen tekee ja mistä hän on vastuussa.</p> <table border="1" data-bbox="536 562 1418 866"> <thead> <tr> <th colspan="6">Arvo:</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">ALOITTAMINEN</th> <th colspan="2">TOIMINTA</th> <th rowspan="2">METODOLOGIA</th> <th colspan="2">TYÖNJAKO</th> </tr> <tr> <th>Toimenpiteet</th> <th>Milloin</th> <th>Mitä</th> <th>Kuka</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>3. JAKAMINEN JA KESKUSTELU Jokainen pienryhmä jakaa vastauksensa muiden jäsenten kanssa. Työkalun käytön tässä vaiheessa jäsenet voivat kysyä kysymyksiä ja kirjata harkittavia seikkoja (näkökantoja, joista pitivät, näkökantoja, joita vastustavat jne.).</p> <p>4. SOPIMINEN Lopuksi fasilitoijan on kirjattava ylös kaikki jäsenten tekemät lopulliset päätökset. Heidän tulisi jakaa samanlainen taulukko, kuin kortissa on.</p> <p>Sarake kerrallaan he käsittelevät, valitsevat ja kirjaavat lopullisen päätöksen. Vastaukset on perusteltava argumentein (hyvät ja huonot puolet). Jaetun taulukon täyttämistä vastuussa oleva henkilö kirjaa koordinaatioryhmän kesken sovitun vastauksen.</p>	Arvo:						ALOITTAMINEN	TOIMINTA		METODOLOGIA	TYÖNJAKO		Toimenpiteet	Milloin	Mitä	Kuka																								
Arvo:																																									
ALOITTAMINEN	TOIMINTA		METODOLOGIA	TYÖNJAKO																																					
	Toimenpiteet	Milloin		Mitä	Kuka																																				
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erytysosaamista ei edellytetä, mutta yhden ryhmän jäsenen on toimittava fasilitoijana, joka kannustaa ryhmän jäseniä hedelmälliseen keskusteluun. Heidän on kunnioitettava muita näkökulmia ja perusteltava omat mielipiteensä.																																								
Erytysmateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Kaikki pienryhmät tarvitsevat kortin, kuten esimerkistä kävi ilmi. Digitaalinen taulu (suositus), liitutaulu tai suuri paperiarkki jokaisen arvon osalta sovittujen päätösten kirjoittamiseen.																																								
Mahdolliset riskit	Jotkut osallistujat eivät ehkä kunnioita muiden mielipiteitä riittävästi, mikä saattaa vähentää ryhmän muiden jäsenten osallistumista.																																								
Hyödyt	Tätä työkalua käyttäen ryhmän on helppo kehittää määriteltyjä vaiheita ja toimenpiteitä kunkin inklusiivisen arvon käyttöönottoon. Jokainen myös tietää, mitä toimenpiteitä hänen on tehtävä																																								
Työkalun teoreettinen perusta	Muotoiluajattelu: http://75toolsforcreativethinking.com/																																								
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja																																								

Resurssit valittuja polkuja varten

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Kirja: ” UNESCO (2013) “Promoting Inclusive Teacher Education - Methodology” Linkki on alla.
Tavoite ja syy, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Kirja toimii oppaana opettajille inklusiivisen opetusmetodologian edistämiseksi.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Kirja tarjoaa resursseja erilaisiin haasteisiin ja esteisiin, joita inklusiivisten opetusmenetelmien käyttöönotossa ilmenee. Lisäksi kirjasta voi löytyä strategioita ja ratkaisuja, joilla opettajat voivat puolustaa, tukea, soveltaa, kehittää ja ottaa käyttöön metodeja osallistavan opetuksen edistämiseksi.
Hyödyt	Koulun osallistavan opetusmetodologian analyysi, jolla varmistetaan, että opetusmenetelmät ovat joustavia, oppilaskeskeisiä ja tukevat koulutusyhteisön jäseniä. Lisäksi kirja kannustaa opettajia ottamaan käyttöön hyvät opetuskäytännöt älykkäällä ja käytännöllisellä tavalla käyttäen erilaisia kykyjä koulun osallistavan opetuksen edistämiseksi.
Työkalun teoreettinen perusta	UNESCO tarjoaa tarvittavan teoreettisen pohjan osallisuutta vahvistavan koulutusprojektin johtamiseksi ja käyttöönottamiseksi. UNESCO on yksi suurista kansainvälisistä organisaatioista, jotka taistelevat osallistavien opetusjärjestelmien puolesta. He huomioivat tarpeiden ja oppilaiden kapasiteettien moninaisuuden ja pyrkivät kitkemään pois opetuslalla havaittua syrjintää.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Kirjan online-linkki

https://unesdoc.unesco.org/in/documentViewer.xhtml?v=2.1.196&id=p::usmarcdef_0000221037&file=/in/rest/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import_746d3232-9796-4ddc-9a80-53e9e7537020%3F_%3D221037eng.pdf&locale=es&multi=true&ark=/ark:/48223/pf0000221037/PDF/221037eng.pdf#03_Dec_5_METHODODOLOGY.indd%3A.15657%3A10948

3.7. Käyttöönotto

Tällä tarkoitetaan seuraavaa:

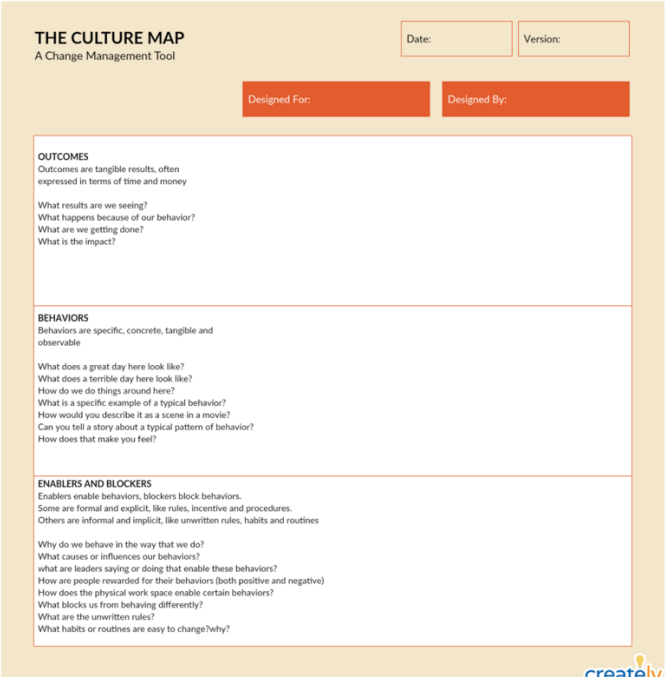
- Käyttöönottoprosessi on olennainen osa kaikissa projekteissa, sillä lopulta on kyse siitä, kuinka suunnitelmat saadaan siirrettyä käytäntöön. Siksi käyttöönottoprosessia on valvottava.
- Eurooppalaisen osallisuuskompassin osalta tähän valvontaan kuuluu vaiheittainen arviointi, joka perustuu monenlaiseen tietoon, kuten kyselyihin, syvähaastatteluihin, selostuksiin jne.
- Toteutuksen varmistaminen edellyttää muutoksia koko ajan, sillä tietyllä tavalla laadittua suunnitelmaa täytyy muuttaa tavalla tai toisella ennakoimattomien tapahtumien ja toiminnan dynaamisen luonteen vuoksi. Tämän nopeiden muutosten mahdollisuuden on oltava sisäänrakennettuna toteutukseen.

Työkalut käyttöönottoa varten

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Sidosryhmien kartoitus
Työkalun tavoite	Kun lasten tarpeet on tunnistettu, tällä työkalulla pyritään luomaan suunnitelma, josta käyvät ilmi resurssit ja sidosryhmät, jotka voivat vastata näihin tarpeisiin.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Toimintavaiheen aikana tämä työkalu auttaa yhteistyökumppaneita tarkastelemaan tilannetta etäältä ja etsimään muita kumppaneita ja taitoja. Se auttaa ymmärtämään / hyväksymään / delegoimaan / löytämään ratkaisuja
Kohderyhmä	Paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Laaditaan kaavio, jossa on neljä sisäkkäistä ympyrää. Pienimmän ympyrän sisällä on käyttäjä Toisen ympyrän sisällä ovat yhteistyökumppanit, jota tekevät konkreettiset toimenpiteet koulussa Kolmannen ympyrän sisällä ovat institutionaaliset yhteistyökumppanit, jotka voivat tukea diagnoosia, orientoitumista ja koulutusta Suurin ympyrä sisältää metodologiset resurssit (esimerkit, metodit ja työkalut) 2) Tämän jälkeen järjestetään aivoriihi toimijoiden/resurssien keräämiseksi kussakin ympyrässä. 3) Kartoitus täydennetään ideariihessä kehitetyillä ideoilla. 4) Jos jokin ympyrä ei täyty tarpeeksi tai ollenkaan, voi olla hyvä avata työryhmä muille ammattilaisille. Jos uusia toimijoita löytyy projektin aikana, kartoitusta on hyvä päivittää.

Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Institutionaalisen ja ammatillisen maailman tuntemus
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Paperia, kyniä, post-it-lappuja
Mahdolliset riskit	Tiimi ei huomioi listattuja ratkaisuja. Korostetaan toimijoiden puutetta syynä ongelmaan (tyytymättömyys). Älä valitse toimijoita: jos valintoja on liikaa, saatat eksyä.
Hyödyt	Tilanteen tarkasteleminen etäämpää Parannetaan tiimin kompetenssia lisäämällä tietoutta yhteistyökumppaneista ja resursseista Tiimin ja kunkin opettajan autonomia (ei tarvetta täysin valmiille avaimet käteen -ratkaisulle)
Työkalun teoreettinen perusta	Erityisopetuksen työmenetelmät Sveitsiläinen 360-konsepti
Kehittäjä	Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Kulttuurin kartoitus https://creately.com/blog/diagrams/change-management-tools-list/#culture
Työkalun tavoite	Kulttuurikartta on työkalu, jolla visualisoidaan koulun kulttuuri. Kulttuuriin vaikuttavat arvot, normit, ilmapiiri jne. Sen avulla on helppo tutkia tietoja (esim. mahdollistajia ja riskejä), jotka ovat olennaisia kaikkien muutosaloitteiden osalta.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Kyse on koulun kulttuurin ymmärtämisestä ja muuttamisesta. Kulttuurin kartoitus voi auttaa koulunjohtajia, opettajia ja koko koulu yhteisöä tarkastelemaan koulunsa ilmapiiriä valmistelevana vaiheena ennen inklusiokompassin käyttöönottoa.
Kohderyhmä	Pääasiassa koulunjohtajat, mutta mukana on myös heidän henkilökuntansa, oppilaiden vanhemmat, lapset ja muita ammattilaisia.
Työkalun käyttö	Vaihe 1: Tunnistetaan alakulttuurit Tunnistetaan koulun erilaiset ryhmät (koulunjohtajat, opettajat, oppilaat jne.). Tunnistetaan 5–6 henkilöä, jotka parhaiten edustavat näitä ryhmiä. Vaihe 2: Järjestetään ryhmäkeskusteluja Jokaisessa ryhmässä keskustellaan inklusiivisen kulttuurin aikaansaamiseen liittyvistä esteistä ja mahdollisuuksista. Vaihe 3: Organisoidaan tiedot

	<p>Organisoidaan tiedot, kuten käytös, mahdollistajat, esteet, nykyiset ja halutut tulokset jne. alla olevan kaltaiseen kulttuuriseen karttaan nopeaa analysointia varten (osa-alueet sopeutetaan asianmukaisiksi).</p> <p>Vaihe 4: Pohdiskeleva keskustelu kaikkien ryhmien edustajien kanssa.</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erityisosaamista ei tarvita.
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Tässä kontekstissa opettajat, vanhemmat, lapset, yhteisö ja muut ammattilaiset katsotaan resursseiksi.
Mahdolliset riskit	Tämä saattaa viedä paljon aikaa ja joidenkin ryhmien (esimerkiksi vanhempien) osallistaminen voi olla vaikeaa.
Hyödyt	Koulunjohtajat ja muut toimijat saavat enemmän tietoa tekemästään työstä inklusiivisen koulun kehittämiseksi.
Työkalun teoreettinen perusta	http://www.xplaner.com/culturemap/ https://www.strategyzer.com/blog/posts/2016/1/11/best-practices-how-to-use-the-culture-map
Kehittäjä	Exeterin yliopiston esittäjä

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Tilanteen rekonstruointi
Työkalun tavoite	Tämän työkalun tärkein tavoite on suunnitella käyttöönotto visuaalisesti ja korostaa kunkin toimenpiteen tärkempiä osa-alueita. Visualisoinnilla on kaksi tarkoitusta: ensinnäkin sen avulla käyttöönotto voidaan suunnitella tarkemmin ja toiseksi se toimii valvonta- ja kehitystyökaluna käyttöönoton aikana.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tämä työkalu on tärkeä, jotta koordinaatioryhmä voi arvioida käyttöönotossa noudatettuja vaihteita ja tunnistaa mahdolliset virheet sekä valvoa käyttöönottoprosessia.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet ja kaikki mukana olijat (opettajat, paikallinen yhteisö, perhe, oppilaat jne.).
Työkalun käyttö	<p>1. ORGANISOINTI</p> <p>Ensinnäkin jollekin luokkahuoneen seinälle on ripustettava juliste, joka esittää toimintasuunnitelmaa tai käyttöönoton etenemissuunnitelmaa (esimerkiksi polku, tähti, puu jne.)</p> <p>Tämän jälkeen muodostetaan 3–4 henkilön pienryhmiä koordinaatioryhmän jäsenten määrästä riippuen. Jokainen pienryhmä työstää yhtä koordinaatioryhmän suunnittelemaa käyttöönottovaihtetta. Vaihe jaetaan jaksoihin, joista jokainen tiivistetään tarinaksi: kuka on tarinan päähenkilö ja miksi (miksi juuri hän eikä toinen henkilö), mitä hän on tehnyt, mitä hän tarvitsee, keitä muita on mukana, keitä ovat asiantuntijat jne. Jotta keskustelu olisi rakentavaa, jokaisen tulisi keksiä ideoita ja argumentoida mielipiteidensä puolesta.</p> <p>Joku ryhmän jäsenistä toimii "tarkkailijana", eikä osallistu tarinankerrontaprosessiin. Nämä jäsenet tulevat olemaan aktiivisemmassa roolissa työkalun seuraavassa vaiheessa.</p> <p>2. TARINANKERRONTA</p> <p>Tarkkailijan on kuunneltava tarinaa keskeyttämättä ja kirjoitettava muistiinpanoja kaikesta, mitä hän ei ymmärrä, tai minkä arvioi olevan epä johdonmukaista tarinan punaisen langan suhteen. Onko se realistinen? Voiko ongelmia ilmetä?</p> <p>Jos tarkkailijalla on huomautettavaa, hän voi ilmoittaa sen pienryhmänsä kanssa harkittujen muutosten tekemiseksi, jos näin on.</p> <p>Kun tarvittavat muutokset on tehty, heidän on laadittava kaavio tai piirros toimenpiteestään tai konkreettisesta käyttöönottovaiheesta A5-paperille.</p> <p>3. JAKAMINEN JA TARKISTAMINEN</p> <p>- Seinällä oleva juliste: jokainen pienryhmä kiinnittää kaavion tai tiivistelmän seinälle tiettyyn kohtaan etenemissuunnitelmaa, johon se kuuluu.</p>

	<p>- Jokainen pienryhmä selvittää tarinankerronnan suullisesti järjestyksessä. Tämän vuoksi heidän on esitettävä koko käyttöönottoprosessin tarinankerronta.</p> <p>- Tässä tapauksessa toinen ryhmän jäsen ottaa "tarkkailijan" roolin. Nämä tarkkailijat tekevät ehdotuksia ja esittävät epäilyksensä lopuksi. Tällöin kuka tahansa jäsen voi halutessaan tehdä ehdotuksia.</p> <p>4. KÄYTTÖÖNOTTO Käyttöönotto suoritetaan etenemissuunnitelmassa tiivistetysti esitettyjen vaiheiden mukaisesti.</p> <p>5. HARKINTA JA TARKENNUS Koordinaatioryhmän on kokoonnuttava säännöllisesti etenemissuunnitelman tarkistamiseksi. Näin he voivat tarkistaa käyttöönottoprosessin aikana, että etenemissuunnitelmassa mainittuja vaiheita noudatetaan. Jos jotakin vaihetta ei ole suoritettu, he miettivät miksi näin on tapahtunut ja kuinka se vaikuttaa seuraaviin käyttöönottovaiheisiin.</p>
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Ei tarvetta
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Suuri seinälle kiinnitettävä paperi, A5-papereita, kyniä ja värikyniä.
Mahdolliset riskit	Ryhmän on pyrittävä luovaan tarinankerrontaan. <i>On kuitenkin olemassa riski, että luovia tarinoita keksivien osallistujien on vaikea olla osana käyttöönottoprosessia.</i> Tällöin työkalu voi olla hyödytön.
Hyödyt	Koordinaatioryhmän ja kaikkien osallistujien näkemys käyttöönotosta laajenee, ja he voivat ennakoida aikaisemmin huomiotta jääneitä yksityiskohtia tai mahdollisia esteitä. Mukana olevien toimijoiden ja tarjottujen resurssien viimeisen arvioinnin tarkoitus on varmistaa käyttöönoton onnistuminen. Kyseessä olisi visuaalinen tiivistelmä, joka helpottaisi jäseniä tiedostamaan jokaisen käyttöönoton vaiheen.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä työkalu on saanut vaikutteita William Gaverin kehittämistä kulttuuriluotaimista. Kulttuuriluotaimet ovat tekniikka, jota käytetään ideoiden kehittämisen suunnitteluprosessissa. Sen avulla kerätään inspiroivia tietoja ihmisten elämästä, arvoista ja ajatuksista. Luotaimet ovat pieniä paketteja, joihin voi sisältyä mitä tahansa esineitä (esim. kartta, postikortti, kamera tai päiväkirja), sekä mielikuvia herättäviä tehtäviä, joiden avulla osallistujat voivat tallentaa erityisiä tapahtumia, tunteita tai kanssakäymisiä. Tavoitteena on saada ihmiset reagoimaan innostuneesti tietyn kontekstin ymmärtämiseksi. Gaver, W, Dunne, A., & Pacenti, E., Suunnittelu: Cultural probes, Interactions, Vol 6, Issue 1, Jan/Feb 1999
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Kotterin kahdeksanvaiheinen muutosmalli
Työkalun tavoite	Esitellään organisaatiomuutoksen systemaattinen ja tehokas käyttöönotto.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Sen tavoite vaikuttaa sopivan Richesinin (1995) perusteella, sillä muutosten toteutus ei aina ole helppoa. Esteitä on erilaisia: ryhmätyön tai johtajuuden puute, jäykkä työpaikkakulttuuri, ylimieliset asenteet, pelokkuus jne. saattavat häiritä mitä tahansa käyttöönottoprojektia. Kotter tuo esiin kahdeksan vaihetta, joita organisaatioiden tulisi noudattaa näiden haasteiden voittamiseksi ja suuren mittakaavan muutoksen ottamiseksi käyttöön. Kun näitä vaiheita noudatetaan, lisätään mahdollisuutta siihen, että prosessin päätyttyä organisaatio (erityisesti kaksi pilottikoulua) on valmis ja myös sitoutunut ottamaan muutokset vastaan.
Kohderyhmä	Koulun johto
Työkalun käyttö	Katso yksinkertaistettu erittely osoitteesta: https://creately.com/blog/diagrams/kotters-8-step-change-model/ ja https://www.mindtools.com/pages/article/newPPM_82.htm
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erytisosaamista ei vaadita, mutta tutkimusryhmällä on rajallinen osaaminen tämän työkalun käytön suhteen
Eryitysmateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Ks. kirja Kotter (2012) www.amazon.com/Leading-Change-New-Preface-Author/dp/1422186431
Mahdolliset riskit	Käyttöönoton ohjaamiseen ei ole tarpeeksi kokemusta kouluja varten
Hyödyt	Kun näitä vaiheita noudatetaan, lisätään mahdollisuutta siihen, että prosessin päätyttyä koulu on valmis ja myös sitoutunut ottamaan muutokset (kuten inklusiokompassin) vastaan.
Työkalun teoreettinen perusta	Ks. Richesin (1995)
Kehittäjä	John Kotter / Exeterin yliopiston esittämä Viite: Kotter, J. (2012) Leading Change, Harvard Business Review Press Richesin, Anna Lora, "Assessing the Implementation of a Non-profit Organizational Change Initiative Using Kotter's (1995) 8 Step Change Model." (2011). Opinnäytetyö. Paperi 10. https://dc.etsu.edu/honors/10

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Maailman katsominen Toisen henkilön silmin
Työkalun tavoite	<p>Tämä resurssi tarjoaa teoreettisen viitekehyksen ja metodologian, joiden avulla kouluttajat oppivat lukemaan kulttuurin logiikkaa (merkitys- ja representaatiojärjestelmiä) tiettyjen alkuperäiskansojen osalta suhteessa kansainvälisen kehityksen agendaan (esim. kehitystyö, köyhyyden poistaminen, yhdenvertaisuus, koulutus jne.). Tämä kulttuurien välinen tehtävä kutsuu ihmiset tutkimaan omien käsitystensä ja kulttuurisen logiikkansa alkuperiä (eli arvojaan ja oletuksiaan), kehittämään itsearviointia, arvioimaan uudelleen asemaansa globaalissa kontekstissa ja oppimaan muista paikallisista tietämisestä ja näkemisen tavoista.</p> <p>Nämä oppimistapahtumat on suunniteltu siten, että opiskelijat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saavat ymmärryksen siitä, kuinka kieli ja uskomus-, arvo- ja representaatiojärjestelmät vaikuttavat tapaan, jolla ihmiset tulkitsevat maailmaa • tarkastelevat näitä tulkintoja (sekä länsimaisen, että alkuperäiskansan) kriittisesti, kiinnittäen huomiota alkuperään ja mahdollisiin olettamuksiin • tunnistavat eettisen viitekehyksen paremmalle dialogille, sitoumukselle ja vastavuoroiselle oppimiselle • saavat tiedon luokkahuoneen materiaaleista
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tätä resurssia voidaan käyttää pohdintatyökaluna, jolla voidaan mahdollistaa koko koulun keskustelu erilaisuudesta kouluyhteisössä.
Kohderyhmä	Koko koulu
Työkalun käyttö	Työkalua voidaan ehdottaa koululle tapana osallistaa kouluyhteisöä keskusteluun tavoista, joilla erilaisuus ymmärretään ja kuinka siitä keskustellaan. Työkalu soveltuu erityisesti luokkahuonekäyttöön (opettajille ja oppilaille).
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erityisosaamista ei tarvita, resurssi sisältää selkeät ohjeet, toimenpiteitä on helppo noudattaa ja aktiviteetteja helppo järjestää.
Erityisomat eriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Sisältyvät ohjelmaan osoitteessa https://www.researchgate.net/publication/236003559_Through_Other_Eyes_learning_to_read_the_world Sisältää työkaluja, toimintoja ja tapaustutkimuksia
Mahdolliset riskit	Mahdollisesti aikaa vievää

Hyödyt	Tämä on pohdintatyökalu, jolla voidaan osallistaa koulu yhteisöä (erityisesti opettajia ja oppilaita) keskusteluun erilaisuudesta ja inklusiosta. Tätä työkalua voidaan käyttää osallisuuskompassin ohella tai koulujen valmisteluun osallisuuskompassin ideoihin sitoutumisessa.
Työkalun teoreettinen perusta	"Toisen henkilön silmin"-työkalu (TOE) perustuu jälkikolonialistisiin ja jälkistrukturalistisiin teorioihin ja keskittyy alkuperäiskansojen ymmärrysjärjestelmiin epistemologioina, jotka tarjoavat erilaisia ontologisia vaihtoehtoja (maailmassa olemisen tapoja) kuin niin sanotut länsimaiset valtavirtakulttuurit. Yksityiskohtainen teoreettinen pohdinta osoitteessa: https://www.academia.edu/376669/Translating_theory_into_practice_and_walking_minefields_lessons_from_the_project_Through_Other_Eyes
Kehittäjä	Through their Eyes -projektin koordinaattorit: Lynn Mario T. M. de Souza Vanessa Andreotti Exeterin yliopiston esittämä

Käyttöönottoresurssit

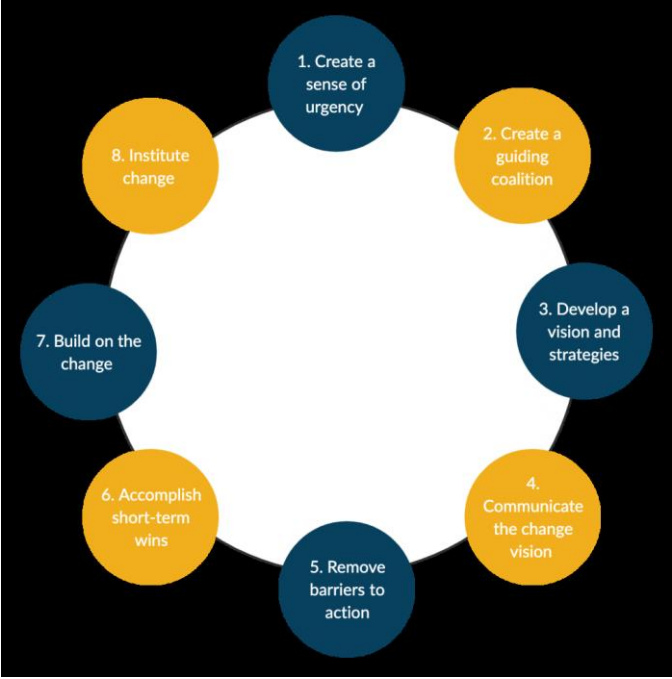
Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Mainitse verkkosivuston/bibliografian nimi ja URL Cap-ecole-inclusive , Réseau Canopé (ranskaksi) https://www.reseau-canope.fr/cap-ecole-inclusive
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiproessin teemaan	Verkkosivun/bibliografian tärkein tavoite: Verkkosivu on etupäässä tarkoitettu osallistava koulun ja vammaisuuteen liittyviä kysymyksiä koskevaksi itseopiskelumateriaaliksi opettajille MITÄ TARVETTA VARTEN tai miksi tämä resurssi voi olla hyödyksi määrätyn kompassiprojektin teeman saavuttamiseksi? Inklusiivisen opetuksen käyttöönotto edellyttää kollektiivisen ammattienvälisen tilan kehittämistä. Verkkosivusto mahdollistaa tämän tietojen vaihdon ammattilaisten välillä. Se käsittelee erityisesti työhön liittyviä pulmia, jännitteitä tai esteitä.
Kohderyhmä	Mitkä kohderyhmät voivat oppia (tai hyötyä) tästä resurssista? Opettajat
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Kuvaile, kuinka verkkosivuston sisältö toimii tai mitä toimenpiteitä/vaiheita on suoritettava, jotta verkkosivuston/bibliografian kanssa toimiminen onnistuu. Kuvaile myös kuinka erilaiset ryhmät (johto, opettajat jne.) osallistuvat. Sivuston ovat suunnitelleet opettajat ja opetusalan ammattilaiset. Opettajat löytävät erilaisia resursseja ja työkaluja, kuten: havainto- ja arviointitaulukoita, videoita, koulutusmoduuleita jne.

Hyödyt	Tämä opetusministeriön kehittämä verkkosivusto tarjoaa opettajille resursseja oppilaiden tarkkailun kehittämiseen, toimintansa muokkaamiseen ja sopeuttamiseen sekä tietojen hankkimiseen. He löytävät myös lähellä olevia asiantuntijoita ja työkalun yhteyden ottamiseen.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämän itseopiskelusivuston suunnittelija, Réseau Canopé, on kansallisen koulutusjärjestelmän jäsen. Tämän verkkosivustolla on ministeriön inkluusioasiantuntijoiden hyväksyntä.
Kehittäjä	SPISEY-yhteistyökumppani, joka kirjoitti tästä resurssista ja mahdolliset yhteystiedot. Réseau Canopé

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Euroopan erityisopetuksen ja osallistavan opetuksen kehittämiskeskus https://www.european-agency.org
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Euroopan erityisopetuksen ja osallistavan opetuksen kehittämiskeskus resursseja voidaan käyttää pilottikouluissa apuna sosiaalisen osallisuuden ymmärtämisessä ja yleisenä vertailukohtana. Katso mahdolliset dokumentit: - Policy for SEND and Inclusion: examining UK national document. - Evidence of the Link Between Inclusive Education and Social Inclusion: A Review of the Literature - Development of a set of indicators – for inclusive education in Europe Sivustolla on muita asiaan liittyviä dokumentteja/resursseja.
Kohderyhmä	Koulunjohtajat, erityisopetuksesta vastaavat koordinaattorit ja opettajat
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Koulunjohtajien, erityisopetuksesta vastaavien koordinaattorien ja opettajien tulee lukea molemmat dokumentit ajatuksella ja harkita kehitettyjä käyttöönottoideoita. Niitä voidaan käyttää pohjana seminaareissa ja keskusteluissa.
Hyödyt	Koulunjohtajat, erityisopetuksesta vastaavat koordinaattorit ja opettajat saavat lisää ideoita ja lähestymistapoja, jotka auttavat heitä ottamaan kouluissaan käyttöön osallistavia käytäntöjä. He myös oppivat ymmärtämään paremmin osallistavaa kasvatusta eurooppalaisessa kontekstissa ja saavat vaikutteita hyvistä käytännöistä ja voivat kehittää ajatuksiaan näissä dokumenteissa esitettyjen ehdotuksien perusteella.

Työkalun teoreettinen perusta	Dokumenteissa käsitellään runsaasti akateemista kirjallisuutta ja viitekehyksiä, jotka tukevat käsiteltyjä ideoita ja tehtyjä suosituksia. Katso lisätietoja dokumenteista.
Kehittäjä	Exeterin yliopiston esittäjä

Komponentin kuvaus	
Työkalupakin komponentin nimi	Käyttöönotto
Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Kotter, J. (2012) Leading Change, Harvard Business Review Press https://creately.com/blog/diagrams/kotters-8-step-change-model/ ja https://www.mindtools.com/pages/article/newPPM_82.htm
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Jotta koulut voivat muuttaa osallistavia käytäntöjään, niiden on muutettava organisaationsa näkökulmia ja työskentelytapoja ja kenties myös voitettava muutosvastaisuus.
Kohderyhmä	Koulun johto
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Verkkosivustot ovat aika itsestään selviä. Johdon tulee arvioida ja tarkistaa, että he pitävät niitä itsestään selvinä ja sopeuttaa malli omaan tilanteeseensa ja henkilökuntaansa.

<p>Hyödyt</p>	 <p>Yllä mainittu auttaa ymmärtämään jokaisen vaiheen tuloksia, jotta uudet osallisuuden mahdollistavat käytännöt voidaan ottaa käyttöön. Yllä mainitut verkkosivustot ja kirjat tarjoavat lisätietoja.</p>
<p>Työkalun teoreettinen perusta</p>	<p>Richesin, Anna Lora, "Assessing the Implementation of a Non-profit Organizational Change Initiative Using Kotter's (1995) 8 Step Change Model." (2011). Opinnäytetyö. Paperi 10. https://dc.etsu.edu/honors/10</p> <p>Tutkijat ovat tutkineet muutosta, erityisesti organisatorista muutosta, jo vuosikymmenten ajan (Erwin & Garman, 2009). Muutosprosessin selittämiseksi on luotu useita malleja, alkaen Lewinistä (1947) joka loi pohjan organisatorisen muutoksen prosessimalleille. Lewin (1947) kehitti kolmivaiheisen muutosteorian, johon kuuluvat: 1. Nykyisen tilan sulattaminen, 2. Siirtyminen uusien käyttäytymismallien opetteluun ja haluttujen muutosten aikaansaaminen ja 3. Halutun tilan jäädyttäminen uusien käytösmallien varmistamiseksi. Lewinin tutkimukset loivat pohjan sosiaalisten tilanteiden muutosprosessien ymmärtämiselle (Medley & Akan, 2008). Lewinin (1947) jälkeen useat organisaatitieteilijät ovat ehdottaneet muutoksia kolmivaiheiseen sulattamisen, siirtymisen ja jäädyttämisen perusmalliin. (Armenakis, Bernerth, Pitts, & Walker, 2007). Lippitt, Watson ja Westley (1958) laajensivat Lewinin (1947) työtä ja laativat seitsemän vaiheen teorian, joka keskittyy muutoksen toimijoiden erilaisiin rooleihin itse muutoksen sijaan. Joitakin vuosia myöhemmin Kotter (1995) kehitti kahdeksanvaiheisen muutosmallin tehokasta muutosta varten. Sen vaiheisiin kuuluvat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kiireellisyyden tunteen luominen 2. Ohjaavan tiimin

	perustaminen, 3. Vision laatiminen, 4. Visiosta viestiminen, 5. Muiden valtuuttaminen toimimaan, 6. Lyhyen aikavälin onnistumisten suunnittelu ja luominen, 7. Parannusten vakiinnuttaminen ja muutosten toteuttaminen ja 8. Uusien toimintatapojen juurruttaminen yrityskulttuuriin. Kaikki nämä muutosmallit ovat samanlaisia siinä mielessä, että ne ohjaavat organisaatiomuutosten suunnittelua ja käyttöönottoa.
Kehittäjä	Kotter (2012) / Exeterin yliopiston esittämä Kotter, J. (2012) Leading Change, Harvard Business Review Press https://creately.com/blog/diagrams/kotters-8-step-change-model/ ja https://www.mindtools.com/pages/article/newPPM_82.htm Richesin, Anna Lora, "Assessing the Implementation of a Non-profit Organizational Change Initiative Using Kotter's (1995) 8 Step Change Model." (2011). Opinnäytetyö. Paperi 10. https://dc.etsu.edu/honors/10

Resurssin kuvaus

Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Maailman katsominen toisen henkilön silmin. https://www.bridge47.org/resources/12/2018/through-other-eyes https://www.researchgate.net/publication/236003559_Through_Other_Eyes_learning_to_read_the_world
TAVOITE ja SYY, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	OPITUSTA POIS OPPIMINEN – opitaan näkemään, että yksilön neutraaliksi ja objektiiviseksi kokema perspektiivi liittyy henkilön sosiaaliseen, historialliseen ja kulttuuriseen taustaan (dekonstruktio: tehdään näkyviksi itsestään selviksi koettujen konseptien alkuperät ja agenda) KUUNTELEMAAN OPPIMINEN – opitaan huomaamaan oman perspektiivin vaikutukset ja rajoitukset ja oppimaan uusia käsitelmalleja (työkalupakki) OPPIMISEN OPETTELU – opitaan sijoittautumaan ja sijoittamaan muut käsitteellisten mallien vertailua, kontrastoimista ja rinnastamista varten (ajattelutapojen laajentaminen) SOVELTAMISEN OPPIMINEN - opittua opitaan soveltamaan/sovittamaan/uudelleenjärjestämään uuteen kontekstiin (opitun soveltaminen käytäntöön) Tämä viitekehys kohdistuu useisiin lukemisen tasoihin
Kohderyhmä	Koko koulu
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto	https://www.researchgate.net/publication/236003559_Through_Other_Eyes_learning_to_read_the_world Linkki vie koko ohjelman prosessiin. Kussakin oppimisaktiviteetissa on kuusi komponenttia ja ylimääräisiä online-resursseja (esim. lyhyitä videoita ja luokkahuoneaktiviteetteja). Kukin komponentti on suunniteltu tietystä määritellystä syystä.

kouluissa	
Hyödyt	<p>ALOITTAMINEN – opitusta pois oppiminen (ego-etno-suhteet) Yksittäisten näkökulmien aivoriihi, kutsu suhteuttamaan se oman sosiaalisen ryhmän erilaisiin näkökulmiin</p> <p>VALTAVIRRRAN NÄKÖKULMAT OPITUSTA POIS OPPIMINEN Valtavirran analyysi ja dekonstruktio: opiskelijoiden altistaminen monimuotoisuudelle "etno"-narratiivissa ja väittelyn erilaisten vaihtoehtojen esittely</p> <p>ERILAISET LOGIIKAT – kuuntelemaan oppiminen (etno-inhimillinen-maailma) Kohteen toisen mahdollisen (ja loogisen) ajattelutavan analyysi (metaforien avulla). Alkuperäiskansojen haastattelut olivat perustana metaforille, mutta esitelty näkökulma on tekijän tulkinta kerätystä tiedosta.</p> <p>TOISEN HENKILÖN SILMIN – kuuntelemaan oppiminen (etno-inhimillinen) Altistuminen muille henkilökohtaisille narratiiveille (metafora käytännössä).</p> <p>TAPAUSTUTKIMUS – oppimisen opettelu (maailma-inhimillinen-etno) Kolonisoijan ja kolonisoidun suhteeseen liittyvien monimutkaisten ongelmien tarkastelu.</p> <p>MAAILMAN TULKISEMINEN UDELLEEN – soveltamisen oppiminen (maailma-inhimillinen-etno-ego) Itsearviointi ajatustapojen mahdollisten muutosten kannalta sekä niiden vaikutukset ammatin harjoitukseen.</p> <p>Tätä resurssia voidaan käyttää pohdintatyökaluna, jolla voidaan mahdollistaa koko koulun keskustelu erilaisuudesta kouluyhteisössä.</p>
Työkalun teoreettinen perusta	<p>"Toisen henkilön silmin" -työkalu (TOE) perustuu jälkikolonialistisiin ja jälkistrukturalistisiin teorioihin ja keskittyy alkuperäiskansojen ymmärrysjärjestelmiin epistemologioina, jotka tarjoavat erilaisia ontologisia vaihtoehtoja (maailmassa olemisen tapoja) kuin niin sanotut länsimaiset valtavirtakulttuurit.</p> <p>Yksityiskohtainen teoreettinen pohdinta osoitteessa: https://www.academia.edu/376669/Translating_theory_into_practice_and_walking_minifields_lessons_from_the_project_Through_Other_Eyes</p> <p>Lopuksi voidaan todeta, että 2000-luvun haasteiden kohtaamiseksi ja jotta opiskelijat kuuntelisivat toisiaan ja toimisivat yhteistyössä uusien mahdollisuuksien luomiseksi ja oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden puolesta, on kehityskasvatuksen haastettava omat rajansa, toteutettava itsearviointia, monipuolistettava toimintaryhmäänsä, kehitettävä ammatillista profiiliaan, toimittava tieteidenvälisesti, keskityttävä kehityksen ja kulttuurin väliseen rajapintaan, tarkistettava teorioiden ja käytännön yhteydet ja vastuullisesti kohdattava vaikeudet, jotka tässä esityksessä on kuvattu.</p>
Kehittäjä	<p>Through their Eyes -projektin koordinaattorit: Lynn Mario T. M. de Souza Vanessa Andreotti Exeterin yliopiston esittämä</p>

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Kirja: <i>“Empowering students for just societies. A handbook for secondary school teachers”</i> Online-linkki on esitetty alla
Tavoite ja syy, miksi resurssi sopii kompassiproessin teemaan	Kirjaan on koottu erilaisia opetusaktiviteetteja ja resursseja, joiden avulla osallistavat toimenpiteet niin luokkahuoneessa kuin sen ulkopuolellakin voidaan ottaa käyttöön osallistavan opetuksen tukemiseksi. Lisäksi se sisältää vihjeitä ja ehdotuksia, joiden avulla voidaan luoda oppimismahdollisuuksia kaikille arviointiprosessia korostaen.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja käyttöönotto kouluissa	Kirja auttaa opettajia työskentelemään osallistavassa opetusympäristössä. Lisäksi sen avulla voidaan tuoda yhteistyöstrategiat opetusyhteisön eri jäsenten pariin kompetenssien, taitojen ja osallistavan kasvatuksen arvojen kehityksessä.
Hyödyt	Kirjan lukeminen laajentaa opetusyhteisön jäsenten ymmärrystä kohti rakentavaa ja vastuullista visiota. Kirjan sisältö edistää osallistavaa pedagogiikkaa niin koulussa kuin sen ulkopuolellakin, mikä auttaa sovittujen toimenpiteiden noudattamisessa.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä verkkosivusto perustuu sosiokulttuuriseen oppimisen teoriaan osallistavan opetuksen edistämiseksi
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

https://unesdoc.unesco.org/in/documentViewer.xhtml?v=2.1.196&id=p::usmarcdef_0000370901&file=/in/rest/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import_fd75dc81-9d1b-4426-80cd-bfaa6e2c1116%3F_%3D370901eng.pdf&locale=es&multi=true&ark=/ark:/48223/pf0000370901/PDF/370901eng.pdf#%5B%7B%22num%22%3A40%2C%22gen%22%3A0%7D%2C%7B%22name%22%3A%22XYZ%22%7D%2C0%2C794%2C0%5D

3.8. Prosessiarviointi

Tällä tarkoitetaan seuraavaa:

· "Valittuja polkuja" on koko ajan arvioitava esimerkiksi sen suhteen, sopivatko ne valittuihin arvoihin. Mitä se tarkoittaa? Onko halutut tavoitteet saavutettu?

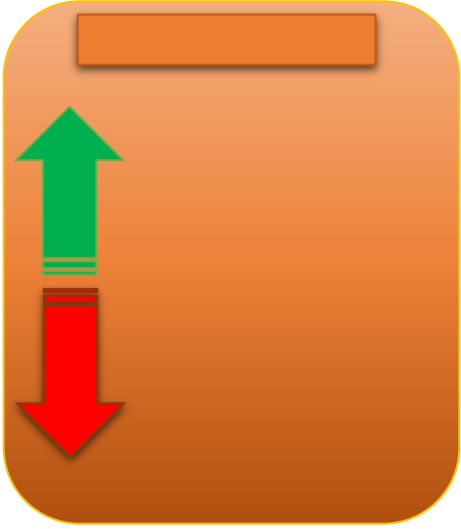
Puhumme prosessiarvioinnista emmekä lopputulosten arvioinnista, sillä osallisuusprosessi ei periaatteessa koskaan lopu, vaan sen tulisi olla jatkuvaa dialogia osallisuudesta.

Työkalut prosessiarviointiin

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Menestyskriteeritaulukko
Työkalun tavoite	Toimii tiimille työskentelyä ohjaavana työkaluna sekä prosessin ja lopputuloksen arvioinnissa
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tässä menetelmässä keskitytään keskustelemaan ja valitsemaan tärkeimmät aspektit tai kriteerit tietyn projektin, oppimiskokemuksen tai haasteen osalta.
Kohderyhmä	Viiteri / koordinaatioryhmä / paikalliset yhteistyökumppanit
Työkalun käyttö	1) Luodaan ideoita erilaisiksi kriteereiksi, jotka vaikuttavat relevanteilta haasteen tai projektin suhteen. 2) Valitkaa tärkeimmät kriteerit äänestämällä (enintään viisi kriteeriä). 3) Kun projektia kehitellään tai arvioidaan, käytetään näitä kriteerejä menestyksen ja tavoitteiden saavuttamisen määrittämiseksi. On laadittava taulukko, jossa kriteerit on lueteltu yläosassa ja ideat vasemmalla. 4) Arvostele ideat käyttäen pisteytystä 1–5, (jossa 1 on huonoin ja 5 paras tulos) erilaisten valittujen menestyskriteerien osalta. 5) Katsokaa, mitkä ideat saavat parhaimmat pisteet ja käyttäkää tätä tulosta keskustelun ja jatkotoimien tukena. 6) Parhaimmat pisteet saaneet ideat eivät välttämättä ole niitä, jotka haluaisit valita, mutta kriteerien mukainen pisteytys ja niistä keskusteleminen selkiyttävät mahdollisia ongelmia, jotka on käsiteltävä.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA

Eriyismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet).
Mahdolliset riskit	Käytetään liian monia kriteerejä tai epärelevantteja kriteerejä
Hyödyt	Säilytetään olennaisimmat ideat tai arvioidaan projekteja (tai joitakin аспекteja)
Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Tuomaristo
Työkalun tavoite	Harkitaan uusia näkökulmia ja mainitaan mahdolliset yhteensopimattomuudet, joita voi ilmetä inklusiivisen toimen käyttöönotossa.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Sen avulla voidaan arvioida tärkeimmät toimenpiteet, joilla voi olla positiivinen tai negatiivinen vaikutus osallistavalle toiminnalle.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä
Työkalun käyttö	<p>1. IDEOIDEN VALITSEMINEN</p> <p>Jokainen ryhmän jäsen kirjoittaa itsenäisesti kuusi näkökantaa: kolme seikkaa, joilla on hänen mielestään ollut positiivinen vaikutus inklusiivisen arvon käyttöönoton aikana, ja kolme muuta, joilla hän uskoo olleen vaatimaton tai negatiivinen vaikutus käyttöönoton aikana siten, että korjaaville toimenpiteille on tarvetta. Jokaisen osallistujan on keksittävä argumentteja jokaisesta valitusta aspektista.</p> <p>2. YHTEINEN HARKINTA</p> <p>Ryhmän jäsenet jaetaan erilaisiin työryhmiin (ryhmän henkilömäärä riippuu koordinaatioryhmän jäsenten määrästä). Jokainen ryhmän jäsen esittelee kuusi ideaa/ongelmaa, muiden toimiessa tuomaristona.</p> <p>Ne ryhmän jäsenet, jotka sillä hetkellä toimivat tuomareina, laittavat kuusi esitettyä seikkaa itsenäisesti visuaaliseen paremmuusjärjestykseen kunkin osallistujan osalta. Tästä järjestyksestä käy visuaalisesti ilmi, millä seikoilla oli positiivinen tai negatiivinen vaikutus inklusiivisten tavoitteiden saavuttamisessa.</p> <p>Jos ryhmätyöhön osallistuu esimerkiksi neljä henkilöä, jokainen esittää ideansa kerran ja toimii tuomarina kolme kertaa.</p> <p>3. KESKUSTELU JA SOPIMINEN</p> <p>Tässä viimeisessä vaiheessa jokainen pienryhmä arvioi ja keskustelee saman ryhmätyön erilaisista paremmuusjärjestyksistä. Kukin ryhmä luo oman paremmuusjärjestyksensä arvioidakseen ideoita ja korjataakseen toimenpiteen käyttöönotossa tehtyjä mahdollisia virheitä.</p>

	
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Erityisosaamista ei edellytetä, mutta yhden ryhmän jäsenen on toimittava fasilitoijana, joka kannustaa ryhmän jäseniä hedelmälliseen keskusteluun.
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Kaikki jäsenet tarvitsevat kortin, kuten esimerkistä kävi ilmi. Liitutaulu tai suuri paperiarkki kunkin arvon osalta sovittujen kehityssuuntien kirjaamiseen.
Mahdolliset riskit	Jotkut osallistujat eivät ehkä kunnioita muiden mielipiteitä riittävästi, mikä saattaa vähentää ryhmän muiden jäsenien osallistumista.
Hyödyt	Tätä työkalua käyttämällä ryhmä voi luoda paremmuusjärjestyksen ja arvioida tärkeimpiä käyttöönoton toimenpiteitä/seikkoja, jotka auttoivat inklusiivisten tavoitteiden saavuttamisessa.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä työkalu on saanut inspiraationsa Edward Bonon "kuudesta ajatushatusta". Kuusi ajatushattua -menetelmän oletuksena on, että ihmisäivot ajattelevat tietyillä eri tavoilla, joita voi tarkoituksella haastaa ja näin ollen aivoja voidaan käyttää jäsenneyllä tavalla, jolloin voidaan kehittää ajattelutaktiikoita tiettyjen asioiden suhteen. De Bono esittää kuusi erillistä suuntaa, joihin aivoja voidaan haastaa. Jokaisessa näistä suunnista aivot tunnistavat ja tuovat tietoiseen ajatteluun tiettyjä ajateltuihin asioihin liittyviä aspekteja (esim. vaistomainen tunne, pessimistinen arvio, neutraalit faktat). Nämä suunnat auttavat ajattelumme lopputulosten kuvaamisessa ja esittämisessä. Työkalu vahvistaa yhtä näistä suunnista: kriittistä arviointia. de Bono, Edward (1985). <i>Six Thinking Hats: An Essential Approach to Business Management</i> . Little, Brown, & Company.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

Työkalun kuvaus																																										
Työkalun nimi	Helikopterinäkymä																																									
Työkalun tavoite	Tarjoaa yleiskuvan käyttöönottoprosessista, jotta osallisuutta mahdollistavat toimenpiteet voidaan kohdistaa paremmin.																																									
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Kaikki osallistujat voisivat olla mukana arviointiprosessissa vuoropuhelun kautta.																																									
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmä ja kaikki osallistujat opetusyhteisöstä																																									
Työkalun käyttö	<p>1. KOHDERYHMÄ</p> <p>Jokainen ryhmän jäsen kerää itsenäisesti tarvittavat tiedot niiden aspektien arvioimiseksi, joiden hän katsoo tarvitsevan parannuksia tai muutoksia osallistavan toimenpiteen käyttöönoton suhteen.</p> <p>Kuinka tämä tehdään? Jokaiselle jäsenelle annetaan kortti, johon hän voi arvioida eri sidosryhmiä ja erilaisia käytettyjä resursseja seuraavien kysymysten avulla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ketkä jäsenistä ovat osallistuneet eniten? - Kuinka jäsenet ovat kehittäneet toimiaan? - Mitä resursseja/materiaaleja on käytetty? - Kuinka erilaisia resursseja/materiaaleja on käytetty käyttöönotossa? - Mitä asioita mielestäsi olisi muutettava, jotta käyttöönotto sujuisi paremmin? - Tulisiko mielestäsi mukana olla enemmän ihmisiä? Kuinka? - Mitkä ovat kunkin toimenpiteen positiiviset/negatiiviset aspektit? <p>2. KESKUSTELU</p> <p>Jokainen ryhmän jäsen esittää suullisesti muiden edessä korttiinsa kirjoittamat tiedot, sekä syyt niiden valintaan.</p> <p>Jotta keskustelu olisi hedelmällistä olisi hyvä, jos kukin jäsen kysyisi yhden kysymyksen muiden jäsenten esitellessä tietojaan. Tämän keskustelun aikana ryhmän jäsenet kirjoittavat muistiinpanoja tietojen uudelleen organisoimista varten, jotta inklusiivisen toimen tuleva käyttöönotto sujuisi paremmin.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr style="background-color: #f4a460;"> <th colspan="5" style="text-align: left; padding: 5px;">ARVIOINTI</th> </tr> <tr style="background-color: #f4a460;"> <th style="width: 15%;"></th> <th style="width: 25%;">ARVIOITAVAT KOHTEET</th> <th style="width: 15%;">ARVIOINTI</th> <th style="width: 20%;">PARANNUSEHDOTUKSET</th> <th style="width: 25%;">SOVITUT PARANNUKSET</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3" style="background-color: #f4a460; text-align: center; vertical-align: middle;">Sidosryhmät</td> <td>Sidosryhmä 1</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sidosryhmä 2</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sidosryhmä 3</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td rowspan="3" style="background-color: #f4a460; text-align: center; vertical-align: middle;">Resurssit</td> <td>Resurssi 1</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Resurssi 2</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Resurssi 3</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: #f4a460;"></td> <td>Toimenpide 1</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	ARVIOINTI						ARVIOITAVAT KOHTEET	ARVIOINTI	PARANNUSEHDOTUKSET	SOVITUT PARANNUKSET	Sidosryhmät	Sidosryhmä 1				Sidosryhmä 2				Sidosryhmä 3				Resurssit	Resurssi 1				Resurssi 2				Resurssi 3					Toimenpide 1			
ARVIOINTI																																										
	ARVIOITAVAT KOHTEET	ARVIOINTI	PARANNUSEHDOTUKSET	SOVITUT PARANNUKSET																																						
Sidosryhmät	Sidosryhmä 1																																									
	Sidosryhmä 2																																									
	Sidosryhmä 3																																									
Resurssit	Resurssi 1																																									
	Resurssi 2																																									
	Resurssi 3																																									
	Toimenpide 1																																									

	Toimenpiteet	Toimenpide 2			
		Toimenpide 3			
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	Ei tarvetta. Yhden ryhmän jäsenen on kuitenkin toimittava fasilitoijana, joka kannustaa ryhmän jäseniä hedelmälliseen keskusteluun.				
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Kaikki jäsenet tarvitsevat kortin, kuten esimerkiksi kävi ilmi. Liitutaulu tai suuri paperiarkki kunkin arvon osalta sovittujen kehityssuuntien kirjaamiseen.				
Mahdolliset riskit	Jotkut osallistujat eivät ehkä kunnioita muiden mielipiteitä riittävästi, mikä saattaa vähentää ryhmän muiden jäsenien osallistumista.				
Hyödyt	Tämän työkalun avulla ryhmä voi parantaa jokaisen inklusiivisen toimenpiteen käyttöönottoa.				
Työkalun teoreettinen perusta	Muotoiluajattelu: http://75toolsforcreativethinking.com/				
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja				

Työkalut prosessiarviointiin

Resurssin kuvaus	
Resurssin nimi (verkkosivusto, kirjallisuus jne.)	Verkkosivusto (katalaaniksi) http://ateneu.xtec.cat/wikiform/wikiexport/cursos/escola_inclusiva/diee/modul_4/practica_4
Tavoite ja syy, miksi resurssi sopii kompassiprosessin teemaan	Tähän verkkosivustoon tutustumisen on tarkoitus auttaa tunnistamaan vaikeudet jo alkuvaiheessa, löytämään niiden syyt ja suorittamaan tarvittavat toimet, jotta oppilas voisi jatkaa opiskeluaan menestyksekkäästi.
Kohderyhmä	Koordinaatioryhmän jäsenet
Resurssin hyödyntäminen ja sen käyttöönotto kouluissa	Tutustumalla tämän verkkosivuston tietoihin opettajat voivat säädellä opetusta ja oppilaiden oppimisprosessia, soveltaa yksilöllisiä ja kollektiivisia strategioita, vertailla tavoitteiden saavuttamista ja orientoida oppilaita.
Hyödyt	Verkkosivusto sisältää ohjeet osallistavaan arviointiin. Tämän tyyppisen arvioinnin on herätettävä kiinnostusta kehityksen aikaansaamiseksi, eikä ketään voi jättää ulkopuolelle. Tätä varten arviointi on yhdistettävä oppimiseen ja päinvastoin, jotta yksilölliset tarpeet voidaan tunnistaa. Päätösten ja/tai arvioiden kriteerit on valittava yhteisymmärryksessä, jotta opiskelijoita tuetaan asuanmukaisesti. Siksi arvioinnin tulee olla yksityiskohtainen ja tarjota mahdollisuus parannuksiin. Arviointi tulisi ennen kaikkea suunnitella oppilaan ominaisuuksien mukaiseksi erilaisia materiaaleja, ajankohtia ja toimintatapoja käyttäen.
Työkalun teoreettinen perusta	Tämä verkkosivusto perustuu sosiokulttuuriseen oppimisen teoriaan inklusiivisen prosessin rakentavaa arviointia varten.
Kehittäjä	Universitat de Lleida - Espanja

3.9. Arvojen tarkistus

Kun osallisuuskonsepti ja sen käyttöönotto (tavalla, jolla se pitäisi tehdä tai jolla se tehdään) on käsitelty paikallisen kontekstin puitteissa, prosessissa käytään alussa valitut arvot uudelleen läpi niiden uudelleenarvioimiseksi ja parantamiseksi.

Työkalut arvojen tarkistamiseksi

Työkalun kuvaus	
Työkalun nimi	Esiselvitys
Työkalun tavoite	Tämä menetelmä on hyödyllinen, kun vaihtoehtoja, ideoita tai mahdollisia ratkaisuja on paljon ja kun tiimin valintoja halutaan arvioida ja rajoittaa. Tarkoitus on, että näytetään kaikki vaihtoehdot, äänestetään henkilökohtaisesti ja annetaan kaikille mahdollisuus selittää ja argumentoida preferenssejään ennen yhteisen ja tietoihin perustuvan valinnan tekemistä.
Työkalun hyödyt tässä vaiheessa prosessia	Tämän työkalun avulla voidaan pitkän työvaiheen jälkeen pitää ne elementit, joita ryhmä pitää tärkeimpinä tai tehdyn työn kannalta edustavimpina.
Kohderyhmä	Viiteryhmä/Koordinaatioryhmä
Työkalun käyttö	1) Laaditaan lista tai valitaan vaihtoehdot, jotka laitetaan esille kaikkien nähtäväksi. 2) Pyydä koko tiimiä valitsemaan rajattu määrä vaihtoehtoja (3–5) kiinnittämällä tarra, piste tai värimerkki lähelle valittua vaihtoehtoa. 3) Keskustellaan jokaisesta valinnasta, jotta ymmärretään, miksi se on valittu, ja jos useampi kuin yksi henkilö on valinnut tietyn vaihtoehdon, heidän on selitettävä valintansa. 4) Alleviivaa tai ympyröi vaihtoehdot, jotka saavat eniten ääniä. 5) Keskustelkaa asioista ja päättäkää, mitä niistä tullaan työstämään.
Työkalun käytön edellyttämä erityisosaaminen	EI TARVETTA
Erityismateriaalit (täydentävät tai ylimääräiset)	Liitutaulu, pahvilevy, älytaulu tai jaettava online-taulu (esim. padlet).
Mahdolliset riskit	Jos sidosryhmät eivät ole ymmärtäväisiä tai eivät halua päästä yhteisymmärrykseen, työkalu voi olla tehoton
Hyödyt	Päästään yhteisymmärrykseen arvoista, joita kaikki sidosryhmät noudattavat Aikaa on riittävästi, jotta jonkin idean tärkeys ehditään selittää Jokainen voi puolustaa omaa näkökulmaansa

Työkalun teoreettinen perusta	FUTE-PROJEKTI http://fute-project.eu
Kehittäjä	FUTE-projekti, Réseau Canopé